

Τὸ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ ἡ Βασίλισσα τῶν ἡμερῶν ἡμέρα

Ὁ Ἀναστάς ἐκ τῶν νεκρῶν, Χριστός ὁ ἀληθινός Θεός ἡμῶν, εἶθε νά μᾶς χάριση τό Θεῖο καί ἀνέσπερο Φῶς τῆς Ἀναστάσεώς Του καί συνάμα τήν Ἀναστάσιμη χαρά, τήν εἰρήνην καί τήν εὐλογία Του.

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, ὁ ὑπίπετης αὐτός ἀετός τῆς Θεολογίας, θεολογῶν περὶ τοῦ Ἁγίου Πάσχα μᾶς λέγει: «*Τὸ Ἅγιον Πάσχα καί περιάκουστο, ἡ Βασίλισσα ἡμέρα ὅλων τῶν ἡμερῶν τοῦ ἔτους καί ἡ λαμπρά νύκτα*, ἡ ὁποία διαλύει τό σκότος τῆς ἀμαρτίας, εἶναι κάτι τό ἰδιαίτερο διὰ τήν ζωὴν καί τήν πνευματική μας ζωή. Κατ' αὐτήν τήν λαμπρὰν Ἀναστάσιμον νύκτα ἡμεῖς οἱ Χριστιανοί, φωτιζόμενοι ἀπό τό πλούσιον φῶς τῆς Θείας Ἐγέρσεως, ἐορτάζομεν πανηγυρικῶς τήν σωτηρίαν ἡμῶν τῶν ἰδίων, καί μέ τό ἀκτιστο φῶς τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ, ὁ Ὅποιος ἐνεκρώθη (ἐπί τοῦ Σταυροῦ) χάριν ἡμῶν τῶν ἀμαρτωλῶν, ἐφ' ὅσον καί ἡμεῖς νεκρωθήκαμε μαζί μέ Αὐτόν, ἀφοῦ Ἀνέστη ὁ Χριστός, καί ἡμεῖς θά ἀναστηθῶμεν μαζί Του».

Κατά τήν πανίερρον καί φωταυγῆ αὐτήν Νύκτα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Θείου Λυτρωτοῦ μας μᾶς καλεῖ ἡ Ἁγία Μήτηρ ἡμῶν Ἐκκλησία, λέγουσα: «*Δεῦτε λάβετε Φῶς, ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου Φωτός, καί δοξάσατε Χριστόν, τόν Ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν*». «*Τοῖς καθημένοις ἐν χώρα καί σκιᾷ θανάτου, φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς*» (Ματθ. δ 16). Ἐρμηνεύων ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος τό Ἁγιογραφικό αὐτό χωρίο σημειώνει τά ἐξῆς:

«*Διά νά μάθης, ὅτι οὔτε διὰ φυσικό φῶς, οὔτε διὰ σκότος αἰσθητό, ὁμιλεῖ ὁ Προφήτης Ἡσαΐας, ἐνόησε τά ἐξῆς: Διά μέν τό φῶς διαλεγόμενος δέν τό ὠνόμασε ἀπλῶς φῶς, ἀλλά φῶς μέγα, τό ὁποῖο ἀλλαχοῦ λέγει φῶς ἀληθινό. Τό δέ σκότος, δίδων ἐξήγησιν, ὠνόμασε σκιάν θανάτου*».

Ἐπειτα, θέλων νά δεῖξη ὅτι δέν εὔρον οἱ ἄνθρωποι τόν Θεόν, ὅταν ἀνεζήτησαν

Αὐτόν, ἀλλ' ὁ Θεός ἐφανερώθη ἄνωθεν εἰς αὐτούς, λέγει: «*Φῶς ἀνέτειλεν εἰς αὐτούς*», δηλαδή μόνο του τό Φῶς ἀνέτειλε καί ἐλαμψε. Δέν

προσέτρεξαν οι ίδιοι προηγουμένως προς τό Φῶς. Καί αὐτό, διότι οἱ ἄνθρωποι εὐρίσκοντο εἰς ἐσχάτην κατάπτωσην πρὶν ἀπό τὴν ἔνσαρκον παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ. Οὐτε ἀπλῶς ἐβάδιζον εἰς τό σκοτός, ἀλλά ἐκάθητον μέσα εἰς τό σκοτάδι. Καί αὐτό ἦτο σημεῖον ἀπελπισίας. Δείχνει τὴν πλήρη ἀδυναμία τους νά ἀπαλλαγοῦν ἀπό τό σκοτός» (Ε.Π.Ε. 9. 442).

» Ἄν εἴμεθα φῶς καί ζύμη καί φωστῆρες καί ἄλας, πρέπει νά φωτίζωμεν, ὄχι νά σκοτίζωμεν. Νά συγκρατῶμεν, ὄχι νά παραλύωμεν. Νά προσελκύωμεν τοὺς μὴ πιστοὺς, ὄχι νά αποπέμψωμεν» (Αὐτόθι, 18α, 118).

» Σήμερον (ἐπικρατεῖ) χαρά πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης καί εὐφροσύνη πνευματική. Σήμερον καί τῶν Ἀγγέλων ὁ δῆμος καί πασῶν τῶν ἄνω Δυνάμεων ὁ χορός διὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων σωτηρίαν ἀγάλλονται» (ἐνθ' ἄνωτέρω 36, 76). «Εορτὴ τῆς γῆς καί τοῦ οὐρανοῦ. Ἄγγελοι χαίρουν καί Ἀρχάγγελοι καί πασῶν τῶν ἐπουρανίων Δυνάμεων ὁ Δημιουργός ἡμῶν συνεορτάζει» (ἐνθ' ἄνωτέρω 36, 152). «**Σήμερον τά λαμπρά νικητήρια ἡμῶν ἐορτάζομεν**» (Αὐτόθι, 36, 74).

Ἀγαπητοί μου Ἀδελφοί,

Φῶς οὐράνιον καί πνευματικόν καί χαρά ἀνεκλάλητος καί ὑπερκόσμιος κυριαρχοῦν κατά τὴν φωτοφόρον καί πανέκλαμπρον ἡμέραν τῆς τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ ἡμῶν Ἀναστάσεως, ἀλλά καί καθ' ὅλην τὴν 40νθήμερον Ἀναστάσιμον περίοδον. Ἡ πνευματικὴ καί ἄρρητη Ἀναστάσιμη χαρά καί εὐφροσύνη εἶθε νά πληροί καί νά εὐφραίνῃ τὰς καρδίας τῶν πιστῶν.

«**Γεύσασθε καί ἴδετε ὅτι χρηστός ὁ Κύριος**» ἀναφωνεῖ ἀπὸ τὰ βάθη τῶν αἰώνων ὁ Προφητάναξ Δαυὶδ μέ τοὺς θεοφωτιστοὺς ψαλμοῦς του. Γεύεται ὁ πιστός καί ἀποκτᾷ ἐμπειρικὴν γνῶσιν ὅτι εἶναι ἀγαθός ὁ Κύριος καί Θεός ἡμῶν, ὅταν εἰλικρινῶς καί ἀπὸ καρδίας λατρεύῃ τὸν Θεόν. **Ὅταν ἔχη μυστηριακὴν ζωὴν καί κοινωνίαν μετὰ τοῦ Ζώντος ἡμῶν Τριαδικοῦ Θεοῦ**, τοῦ Πατρὸς καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὅταν **καθαρίζεται καί λευκαίνεται μέσα εἰς τό θεῖο λουτρό τῆς Μετανοίας καί Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως**. Ὅταν γίνεται σύσσωμος καί σὺναιμος Χριστοῦ μέ τό φερέσβιον Ἅγιον Μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας καί Κοινωνίας. Ὅταν μελετᾷ ἐπιμελῶς καί ἐντρυφᾷ μετὰ Θεοῦ ζήλου καί πνευματικῆς διψῆς τὸν Θεῖον Νόμον

τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου καί τῆς Ἁγίας Γραφῆς γενικώτερα, καί τῶν Ἁγίων καί Θεοφόρων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας. Ὅταν **συνυπάρχουν εἰς τὴν ζωὴν μας ὁ ἐνάρετος κατὰ Χριστόν βίος καί ἡ ὀρθή πίστις**.

Πλανῶνται πλάνην οἰκτράν ὅσοι Κληρικοί, Μοναχοί καί λαϊκοί νομίζουν ὅτι, λησμονοῦντες ἢ παραθεωροῦντες τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησιαστικὴν Παράδοσιν, ἢ ὅποια ὀρίζει ὡς τρόπον χριστιανικῆς ζωῆς τό «**ἐν ἀρεταῖς ἐκλάμποντες καί πίστει ὀρθῇ**», ἀρκεῖ μόνον μία στεῖρα «ἀγαπολογία» νά ἀντικαταστήσῃ τὴν ἐν Χριστῷ Ἁγιοπνευματικὴν ζωὴν καί πολιτεία. Πλανῶνται, ἐπίσης, ὅσοι **παρασυρόμενοι ἀπὸ τό ὀρμητικόν ρεῦμα τοῦ οἰκουμηνισμοῦ καί τὰ ἐντάλματα τῆς «νέας ἐποχῆς», θεωροῦν ὡς παρωχημένης ἐποχῆς καί ἀπρηχαιωμένην τὴν Διδασκαλίαν τοῦ Σωτῆρος μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῶν Ἁγίων καί Χριστοκηρύκων Ἀποστόλων καί τῶν Ἁγίων καί Θεοφόρων Πατέρων καί ζητοῦν νά καθιερώσουν «ἕτερον εὐαγγέλιον» «παρ' ὃ παρελάβομεν» (Γαλ. α' 8). Δέν εἶναι ὑπερβολὴ αὐτό, ἀδελφοί μου, ἀλλὰ ἓνας ἐπικείμενος ὀρατός κίνδυνος. Βεβαίως, ἡ Ἁγία ἡμῶν Ὁρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία ὡς τό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ καί ἱερόν καθίδρυμα δέν κινδυνεύει, ἀλλ' ὑπάρχει ὁ κίνδυνος τοῦ σκανδαλισμοῦ καί τοῦ παρασυρμοῦ τῶν Χριστιανῶν, ὅταν εἶναι ἀστήρικτοι εἰς τὴν πίστιν καί ἀνερμάτιστοι εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Παράδοσιν μας. Διὰ τοῦτο ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία κρᾶζει: **«Στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου. Πρόσχωμεν».****

Ἄς κατακλείσωμεν τὴν παρούσαν Πασχαλινὴν Ποιμαντορικὴν Ἐγκύκλιον μας μέ ἰδιαίτεραν ἀναφοράν καί ἐνθερμον προσευχήν: α) **Διὰ τὴν κατάπαυσιν τοῦ πολεμικοῦ πυρός εἰς τὸν βορρᾶν**, ἀνάμεσα εἰς δύο ὁμοδόξους Χώρας καί τὴν εἰρήνευσιν τῆς ἐκεῖσε φλεγόμενης περιοχῆς β) **Διὰ τὴν ἀνάρρωσιν τῶν χιλιάδων τραυματιῶν τοῦ συνταρακτικοῦ σεισμοῦ εἰς τὴν ὁμόδοξον χώραν τῆς Συρίας καί τὴν γείτονα Τουρκίαν** καί τὴν ὡς τάχιον ἀποκατάστασιν τῶν μεγάλων ζημιῶν καί τὴν στέγασιν τῶν ἀστέγων συνανθρώπων μας γ) **Διὰ τὴν ἄνωθεν παρηγορίαν τῶν πενθοῦντων καί βαρυσυμμόντων ἀδελφῶν ἡμῶν μετὰ τό συγκλονιστικόν δράμα τῆς συγκρούσεως εἰς τὰ Τέμπη** καί δ) **Διὰ τὴν κατάπαυσιν τοῦ διωγμοῦ τῆς Κανονικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Οὐκρανίας.**

† Ὁ. Κ.Σ.

Ἡ Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας στὰ Κύθηρα

Ἡμέρα ὑψίστης θρησκευτικῆς σημασίας ἀποτελεῖ ἡ Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας γιά ὅλο τόν ὀρθόδοξο κόσμο, ἰδιαιτέρως δέ γιά τό νησί τῶν Κυθῆρων, καθώς πέραν τῆς ἐορτῆς γιά τήν ἐπικράτηση τῆς Ὁρθοδοξίας ἀπέναντι σέ κάθε λογῆς πλάνη καί αἵρεση, ταυτοχρόνως λαμβάνει χώρα τό παλαιότατο εὐλαβικό ἔθιμο τῆς λιτανεύσεως τῆς χαριτόβρυτης Εἰκόνας τῆς Μυρτιδιώτισσας ἀπ' τόν Θρόνο της πρός τήν πρωτεύουσα τῆς νήσου μας.

Ἐτσι, τό πρωί τῆς Κυριακῆς 5 Μαρτίου 2023 στήν Ἱερά Μονή τῶν Μυρτιδίων, πραγματοποιήθηκε πανηγυρική Θεία Λειτουργία ἱερουργούντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κυθῆρων & Ἀντικυθῆρων κ. Σεραφεῖμ. Πρὸ τῆς ἀπολύσεως ἐγινε ἡ περιφορά τῶν ἁγίων Εἰκόνων καί ἀνεγνώσθη τό Συνοδικό τῆς Ὁρθοδοξίας. Κατόπιν καί σύμφωνα μέ τό Ἐγκύκλιο Σημείωμα τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τελέσθηκε ἐπιμνημόσυνη δέησις ὑπέρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τῶν θυμάτων τοῦ πολύνεκρου σιδηροδρομικοῦ δυστυχήματος στά Τέμπη.

Ἀκολούθως, στόν προαύλιο χώρο τῆς Μονῆς προσφέρθηκε κέρασμα γιά ὅλο τό ἐκκλησίασμα καί

στή συνέχεια ξεκίνησε ἡ λιτανευτική πομπή πρός τήν Χώρα. Παρά τά μετεωρολογικά προγνωστικά γιά ἐπικράτηση βροχεροῦ καιροῦ, ἡ λιτανεύσις ἐγινε μέ καλές καιρικές συνθήκες καί τήν συμμετοχή ἀρκετῶν πιστῶν. Διανύοντας συνολικά 12 χιλιόμετρα καί μέ στάσεις στίς Καλοκαιρινές καί στό Λιβάδι -ὅπου τελέστηκε ὁ Β' Κατανυκτικός Ἑσπερινός τῆς Σαρακοστῆς- ἔφτασε ἀργά τό ἀπόγευμα στή Χώρα καί συγκεκριμένα στόν Ἱερό Μητροπολιτικό Ναό τοῦ Ἑσταυρωμένου, ὅπου τελέστηκε Ἱερά Παράκλησις. Ἡ Εἰκόνα τοποθετήθηκε στό εἰδικό προσκυνητάρι, πού ἔχει κατασκευαστεῖ γιά χάρη της στή Ζάκυνθο, ἐνῶ ἡ εὐλογημένη τεσσαρακονθήμερη παρουσία της στή Χώρα, ἀποτελεῖ ἀνάμνηση τῆς ἐπί δύο περίπου αἰῶνων παραμονῆς της στό Κάστρο μέ σκοπό τήν ἀσφαλέστερη φύλαξή της, λόγῳ τῶν τότε συχνῶν πειρατικῶν ἐπιδρομῶν.

Ἀξίζει νά σημειωθεῖ, πῶς ἡ νεότητα τῆς νήσου μας ἔχει ἀγκαλιάσει τό εὐλογημένο αὐτό ἔθιμο τῶν προγόνων μας, ὅπου μέ περισσή εὐλάβεια καί φόβο Θεοῦ, λιτανεύει τήν Ἱερή Εἰκόνα τῆς Μυρτιδιώτισσας, ζητώντας τίς Θεομητορικές πρεσβεῖες τῆς Παναγίας μας.

Ἡ Ἱερή Εἰκόνα παρέμεινε στή Χώρα μέχρι τήν Δευτέρα τοῦ Πάσχα, ἀπ' ὅπου ξεκίνησε τή δεκαπενθήμερη «γύρα» της σέ ὅλους τούς οἰκισμούς τοῦ νησιῦ μας, καταλήγοντας τήν Κυριακή τῶν Μυροφόρων καί πάλι στόν Θρόνο της στά Μυρτιδία.

Εἶθε ἡ Χάρις καί ἡ Εὐλογία τῆς Μυρτιδιώτισσας μας νά συνοδεύει κάθε Κυθῆριο ὅπου γῆς καί ὀλόκληρο τόν κόσμο!

Ἡ ἑορτή τῆς 25ης Μαρτίου στὰ Κύθηρα

«Γιορτάζει ἡ Μάνα Παναγιά, γιορτάζει κι ἡ Πατρίδα»!

Μέ κάθε ἐπισημότητα καί ἡλιόλουστο καιρὸ ἐορτάστηκε ἡ λαμπρὰ ἡμέρα τῆς Ἐθνικῆς Παλιγενεσίας στὰ Κύθηρα. Μαζὶ μὲ τὴν ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐορτάζεται ταυτοχρόνως καί ἡ ἐπέτειος ἐνάρξεως τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821.

Ἐπίκεντρο τῶν ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων ἀπετέλεσε ἡ πρωτεύουσα τῆς νήσου μας καί συγκεκριμένα ἡ κεντρικὴ Πλατεῖα τῆς Χώρας. Τὸ πρῶτο τοῦ Σαββάτου 25 Μαρτίου 2023 στὸν Ἱερό Μητροπολιτικὸ Ναὸ Ἐσταυρωμένου Χριστοῦ Χώρας τελέσθηκε πανηγυρικὴ Θεία Λειτουργία ἱεουργούντος τοῦ Σεβασιωτάτου Μητροπολίτου Κυθῆρων & Ἀντικυθῆρων κ. Σεραφεῖμ. Ἀκολούθησε Ἐπίσημος Δοξολογία παρουσίᾳ τῶν Πολιτικῶν καί Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν τοῦ τόπου. Ἀκολούθως, στὴν Πλατεῖα Στᾶη πραγματοποιήθηκε Ἐπιμνημόσυνη Δέηση γιὰ τὴν ἀνάπαυση τῆς ψυχῆς τῶν ἡρωϊκῶς πεσόντων στὰ πεδία τῶν μαχῶν, οἱ ὁποῖοι

ἔδωσαν τὸ αἷμα τους μαχόμενοι ὑπὲρ Πίστεως καί Πατρίδος.

Στὴ συνέχεια, πραγματοποιήθηκε κατάθεση στεφάνων στὸ Ἡρώο Πεσόντων τῆς Πλατείας. Στεφάνι κετέθεσαν ὁ Δήμαρχος Κυθῆρων & Ἀντικυθῆρων κ. Εὐστράτιος Χαρχαλάκης, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐγχωρίου Περιουσίας κ. Εὐάγγελος Βενάρδος, ὁ Διοικητὴς τοῦ Ναυτικοῦ Παρατηρητηρίου Ἀντιπλοίαρχος Π.Ν. κ. Ἐμμανουὴλ Ἀμπλιανίτης, ὁ Προϊστάμενος TACAN Κυθῆρων Ἀρχισμηνίας κ. Νικόλαος Σερέφας, ὁ Διοικητὴς Α/Τ Κυθῆρων Ὑπαστυνόμος Α' κ. Τριαντάφυλλος Πηλίκος, ἡ Προϊσταμένη Λιμενικοῦ Τμήματος Κυθῆρων Ὑποπλοίαρχος καὶ Νίκη Γιαννακοπούλου, ὁ Προϊστάμενος Π/Κ Κυθῆρων Πυραγὸς κ. Σπυρίδων Φουντουλάκης, καθὼς καί ἡ Ἐκπρόσωπος τῶν Μαθητῶν τῶν Σχολείων Εὐγενία Σοφίου. Ἀκολούθησε ἐνός λεπτοῦ σιγὴ καί ἡ ἀνάκρουσις τοῦ Ἐθνικοῦ Ὕμνου.

Τὸν πανηγυρικὸ λόγὸ τῆς ἡμέρας, ἐκφώνησε ἡ Φιλολόγος τοῦ Γενικοῦ Λυκείου Κυθῆρων καὶ Φω-

τεινὴ Μήτσιου. Οἱ ἑορταστικὲς ἐκδηλώσεις ὁλοκληρώθηκαν μὲ παραδοσιακοὺς χορούς καί τὴν διεξαγωγὴ τῆς καθιερωμένης παρέλασης ἀπ' τοὺς μαθητὲς καί τίς μαθήτριες ὄλων τῶν βαθμίδων τῶν Σχολείων τῆς νήσου μας.

Τὶς γιορταστικὲς ἐκδηλώσεις πλαισίωσε ἡ Φιλαρμονικὴ τοῦ Ποταμοῦ, ὑπὸ τὴν διεύθυνση τοῦ κ. Παναγιώτη Λευθέρη.

Εὐχόμενοι στὸν ἀπανταχοῦ Ἑλληνισμό ἡ Χάρις τῆς Παναγίας μας νὰ περισκέπη πάντοτε τὴν πατρίδα μας, ἀναφωνοῦμε: Ζήτω τὸ Ἔθνος!

Πανηγυρικός Λόγος για τήν Ἐθνική Ἐπέτειο τῆς 25ης Μαρτίου

κ. Φωτεινῆς Μήτσιου, Φιλολόγου - Καθηγήτριας

Σεβασμιώτατε, Σεβαστοὶ Πατέρες
Ἀξιότιμοι Ἐκπρόσωποι τῶν ἀρχῶν τοῦ τόπου μας
Κυρίες καὶ κύριοι
Ἀγαπητὰ μας παιδιὰ

Μεῖς ἰδιαιτέρη χαρὰ καὶ ὑπερηφάνεια γιορτάζουμε σήμερα τήν ἐπέτειο τῆς 25ης Μαρτίου. Ἡ ἡμέρα αὐτὴ ἀποτελεῖ ὀρόσημο γιὰ τὸ ἑλληνικὸ ἔθνος, καθὼς σηματοδοτεῖ διπλὴ ἀνάταση γιὰ τὸν ἑλληνισμό ἀπὸ τὴν καθιέρωσή της τὸ 1838 σὲ **«λαμπρὰ ἑορτὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου καὶ προσέτι τῆς ἐναρξῆς τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους»**. Ἡ ἀγγελία τῆς σαρκώσεως τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ καὶ ἡ ἀπαρχὴ τῆς σωτηρίας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἐνώνονται σὲ κοινὸ ἑορτασμὸ μαρτυρώντας τὴν ταυτόσημη πορεία τοῦ Χριστιανισμοῦ μὲ τὰ Ἐθνικὰ μας ἰδεώδη.

Ἡ ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου εἶναι Δεσποτικὴ καὶ Θεομητορικὴ ἑορτὴ: Δεσποτικὴ ἐπειδὴ ἀναφέρεται στὸν Δεσπότη Χριστό, ὁ ὁποῖος συνελήφθη στὴ γαστέρα τῆς Θεοτόκου καὶ Θεομητορικὴ ἐπειδὴ ἀναφέρεται στὸ πρόσωπο ἐκεῖνο ποῦ συντέλεσε στὴν σύλληψη καὶ τὴν ἐνανθρώπιση τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, τὴν Παναγία μας. Ἡ λέξη **«εὐαγγελισμός»** δηλώνει τὴν καλὴ εἰδηση, καὶ συμβολίζει τὴν πνευματικὴ ἀνύψωση καὶ τὴν ἀπαρχὴ τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἀπὸ τὴ δουλεία καὶ τὴ φθορὰ τῆς ἁμαρτίας.

«Τῇ Ὑπερμάχῳ Στρατηγῷ τὰ νικητήρια, ὡς λυτρωθεῖσα τῶν δεινῶν εὐχαριστήρια, ἀναγράφω σοὶ ἡ πόλις σου, Θεοτόκε» ψάλλουμε σὲ ἐνδειξη εὐγνωμοσύνης.

Ὁ Ἀκάθιστος Ὕμνος, ὁ ὠραιότερος ἴσως ὕμνος ποῦ ἔχει γραφεῖ γιὰ τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο, μᾶς παραπέμπει ἱστορικὰ στὸν Αὐγούστο τοῦ 626, στὴν Κωνσταντινούπολη, σὲ μιά στιγμὴ ποῦ ὁ αὐτοκράτοράς της, βρίσκεται σὲ πόλεμο στὰ μέτωπα τῆς Ἀνατολῆς, καὶ μὲ δεδομένα δυσσίωνα, ὅποτε ἀνατίθεται στὴ δικὴ της προστασία πλὴν ἡ σωτηρία καὶ ἡ ἀνέλπιστη τροπὴ τῶν γεγονότων καὶ ἀπο-

δεικνύει περίτρανα τὸ ρόλο της σάν Ὑπερμάχου Στρατηγοῦ. Ἐκτοτε ὁ Ὕμνος αὐτὸς συντροφεύει τὸν Ὀρθόδοξο Ἑλληνισμό σὲ ὅλες τὶς ἱστορικές του περιπέτειες.

Στὴ μακραίωνη δουλεία τοῦ ὑπὸ τὸν τούρικο ζυγὸ τὸ Ἑλληνικὸ ἔθνος συσπειρώθηκε γύρω ἀπὸ τὶς ἀξίες τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ κατάφερε νὰ διατηρήσει ζωντανὴ τὴν πολιτιστικὴ καὶ ἱστορικὴ του

ταυτότητα, ὅταν ἡ Ἄλωση τῆς Πόλης στίς 29 Μαΐου τοῦ 1453 κάλυψε μὲ τὸ μαῦρο μανδύα τῆς σκλαβιάς τὸν ἑθνικὸ μας ὀρίζοντα γιὰ 400 περίπου χρόνια.

Ὡστόσο, ἡ πίστη καὶ ἡ ἐλπίδα τῆς ἀπελευθέρωσης δὲν ἔσβησαν ποτέ ἀπὸ τὰ χεῖλη καὶ τὶς καρδιές τῶν σκλαβωμένων Ἑλλήνων. Οἱ Ἕλληνες δὲν ἐπαψαν νὰ ἀναζητοῦν στὰ κακοτράχαλα βουνὰ καὶ στίς θάλασσες τῆς Πατρίδας μας τὸ ἀρχαῖο μεγαλεῖο, τὸ ἰδανικὸ τῆς Ἐλευθερίας, τὴν ταυτότητα καὶ τὸν πολιτισμὸ τους.

Ὁ Διονύσιος Σολωμὸς στὸν Ἐθνικὸ μας ὕμνο δοξάζει τὴν ἔλευθερία:

«Ἀπ' τὰ κόκαλα βγαλμένη τῶν Ἑλλήνων τὰ ἰερά καὶ σάν πρῶτα ἀνδρειωμένη χαιρε ὦ χαιρε Λευτεριά».

Πράγματι, ἡ ἐλευθερία ὡς ἰδανικὸ καὶ ὡς διαχρονικὴ ἀξία τοῦ πολιτισμοῦ μας ὑπῆρξε πάντοτε

Συνέχεια στὴ σελ. 6

ζυμωμένη με αγώνες, αγώνες που ταυτίζονται με τό αδόουλτο φρόνημα, την ελεύθερη σκέψη και την άρετή των Ελλήνων. Άξιες και ιδανικά τόσο ισχυρά, που άντεξαν στά χρόνια της σκλαβιάς και περιμεναν τή στιγμή νά αναγεννηθούν.

Συνεχίζει ό έθνικός μας ποιητής:

«Εκεί μέσα εκατοικοῦσες, πικραμένη, έντροπαλή κι ένα στόμα άκαρτεροῦσες, έλα πάλι, νά σου πεί».

Ό νεοελληνικός διαφωτισμός ύπήρξε πράγματι εκείνο τό στόμα, που έδωσε αύτή τήν ώθηση. Από τήν έκφραση των γάλλων επαναστατών «*nive libre or mourir*» στό «**Ελευθέρως ζήν ή κάλλιον άποθανείν**» τής ελληνικής έφημερίδας τής Βιέννης και από τούς επαναστατικούς στίχους του Θούριου ώς

τό έμβληματικό «**Ελευθερία ή Θάνατος**» τής Φιλικής έταιρείας, ό Έλληνισμός τής διασποράς αγωνίζεται γιά τήν πνευματική άφύπνιση του Γένους και μέ πλήθος συγγράμματα πασχίζει νά αναστήσει τήν έθνική συνείδηση στηριγμένος στις ιδέες του ευρωπαϊκού διαφωτισμού, στά διδάγματα του Χριστιανισμού και τις άξιες τής κλασσικής αρχαιότητας. **Ό Ρήγας Φεραίος, ό Άδαμάντιος Κοραής, ό Ευγένιος Βούλγαρης, ό Άνθιμος Γαζής, ό Κ. Γκούμας, ό Κωνσταντίνος Οικονόμος έξ Οικονόμων** κ.ά. έσπειραν τό σπόρο τής λευτεριάς και τόν πότισαν ένιοτε μέ τό αίμα τους. Η Έλλάδα έδωσε στό παρελθόν και ή ιστορία τής δίνει πίσω τήν εύκαιρία νά λάμψει πάλι. Οι φωτισμένοι Έλληνες έμφορούνται από τά διαχρονικά ελληνικά ιδεώδη και μεταδίδουν τή φλόγα τής επανάστασης στό δουλωμένο γένος. Έμποροι, λόγιοι, πλοιοκτήτες, συσπειρώνονται στην προετοιμασία του Άγώνα.

Τήν ίδια στιγμή στον έλλαδικό χώρο ή Έκκλησία μας, ή «**Κιβωτός του Έθνους**», από τόν Άγιο

Κοσμά τόν Αιτωλό μέχρι τούς άπλους ιερείς που δίδαξαν τά Έλληνικά γράμματα στό **Κρυφό Σχολείο**, τονώνουν τό Έθνικό φρόνημα και προτρέπουν τό λαό νά επαναστατήσει και νά διώξει τόν ξένο δυνάστη. Και ό λαός ξεσηκωνόταν σέ κάθε εύκαιρία. Περίπου **150 εξέγέρσεις τοπικού χαρακτήρα ξεσπασαν πριν τό 1821, που όμως πνίγηκαν στό αίμα**. Έτσι οι Έλληνες συνέχισαν γιά 368 χρόνια νά δοκιμάζουν τήν καταπίεση και τή σκληρότητα του Τούρκου δυνάστη, που έκδηλωνόταν μέ σφαγές, άρπαγές, καταστροφές, βίαιο έξισλαμισμό, παιδομάζωμα, φορολογίες και βιαιότητες.

Μέσα από τέτοιες δοκιμασίες οι Έλληνες αποφάσισαν νά ανασυντάξουν τις δυνάμεις τους και νά πετύχουν τήν άπελευθέρωση τους. Ό **Άθανάσιος Τσακάλωφ** από τήν Ήπειρο, ό **Νικ. Σκουφάς** από τήν Άρτα και ό **Έμμ. Ξάνθος** από τήν Πάτμο ώς πρωτεργάτες ίδρυσαν τή Φιλική Έταιρεία, μέ τις συντονισμένες προσπάθειες τής όποιας οργανώθηκε τό Έθνος γιά τήν άποτίναξη του τουρκικού ζυγοῦ.

Μέ τή φράση «**Μάχου υπέρ πίστewς και πατριδος**» αρχίζει και ή προτρεπτική διακήρυξη του Άλεξανδρου Ύψηλάντη.

Έτσι στή Μονή τής Άγίας Λαύρας, στον τόπο τής σοφίας και των ήρώων, ένας έμπνευσμένος Ιεράρχης, ό Παλαιών Πατρών Γερμανός, ύψώνει τό Λάβαρο τής Έπανάστασης και εύαγγελίζεται τή λύτρωση του Έλληνισμού. Ό πόλεμος, που αναπτύχθηκε σέ πολλά μέτωπα μέ πλήθος συγκλονιστικών επεισοδίων και έκδηλώσεων άπαραμίλλης άνδρείας και δύναμης ψυχής, έλαβε θρυλικές διαστάσεις στή συνείδηση του Έθνους. Ό έπικός αυτός αγώνας άνέτρεψε τά διεθνή δεδομένα, αναδεικνύοντας τή άξεπέραστη άντοχή του Έλληνικού Έθνους στή θηριωδία των δυναστών του. Οι ώμότητες των Τούρκων, όπως ή καταστροφή των Ψαρών, ή ήρωική αντίσταση στό Μεσολόγγι και πολλά άλλα παρόμοια γεγονότα, προκάλεσαν τή συμπάθεια των λαών τής Ευρώπης και ή επαναστατημένη Έλλάδα κατάφερε νά έμπνεύσει πολλους Ευρωπαίους νά συσπειρωθούν στον άγώνα του Έθνους και νά ανατρέψει στην πράξη τις κατασταλτικές άρχές τής Ιερής συμμαχίας κλονίζοντας τό δόγμα τής άκραιότητας τής όθωμανικής αυτοκρατορίας, αλλά και τις άρχές του μοναρχισμού. Άφύπνισε έτσι μία σκουριασμένη και άγκυλωμένη στά προστάγματα τής Ιερής συμμαχίας

Ευρώπης, ανάγκασε τούς ηγέτες της να υποστηρίξουν την απελευθέρωση της Ελλάδας και άνοιξε το δρόμο και στά άλλα Βαλκανικά Έθνη. Είναι ο αγώνας, που εισήγαγε στην ιστορία της Ευρώπης αρχικά, αλλά και όλου του κόσμου στη συνέχεια, την έννοια του Πατριωτισμού, δείχνοντας σε

όλους τούς σκλαβωμένους λαούς το αυτόνοτο καθήκον τους και αποδεικνύοντας μία αιώνια αλήθεια: **ότι δεν υπάρχουν ακλόνητα καθεστώτα μπροστά στα δίκαια των λαών.**

Ανήκει σε κείνες, τίς πιό συγκλονιστικές στιγμές του λαού μας που αποφάσισε να όρθώσει το ανάστημα του και τίς πενιχρές του δυνάμεις και να αναμετρηθεί με τὰ άμέτρητα άσκήρια τών τούρκων γιατί έτσι όριζε ή ψυχή του. **Και ό αγώνας του 1821 ήταν καθολικός. Δεν ήταν έργο τών λίγων, μιάς τάξης ή μιάς κοινωνικής ομάδας.** Γράφει ό στρατηγός Μακρυγιάννης: **«στό θαύμα κι' όχι στή λογική χρωστάει τήν άνάστασή του τό Γένος μας».** Άνθρωποι όλων τών κοινωνικών τάξεων, όλων τών κοινωνικών πεποιθήσεων τής έποχής, γραμματιζούμενοι και άγράμματοι, πλούσιοι και φτωχοί, ιερείς, στρατηγοί και στρατιώτες συσπειρώθηκαν στόν κοινό αγώνα. **Τόποι θυσίας και λευτεριάς τά Δερβενάκια, τό Χάνι τής Γραβιάς, τό Μανιάκι, ή Τριπολιτσά, τό Κούγκι, τό Άρκάδι, τό Μεσολόγγι, τό Ναυαρίνο, τό Ζάλογγο.** Η ξεχωριστή όραση ήρωικών μορφών, του Άθανασίου Διάκου, του Κολοκοτρώνη, του Μιαούλη, του Καραϊσκάκη, του Βλαχάβα, του Νικοτσάρα, του Μάρκου Μπότσαρη, έπληρέασε καθοριστικά τήν επαναστατική διαδικασία και ύψωσε τὰ όνόματά τους στό Πάνθεον τών ήρώων του Έλληνικού Έθνους. Ο Κάλβος, ό Σολωμός, ό Μπάιρον και ή δημοτική ποίηση τής έποχής μιλούν για τήν ανθρώπινη στιγμή τής ιστορίας.

Πίστη στις πανανθρώπινες άξίες τής Έλευθερίας και τής δικαιοσύνης είναι τό μήνυμα τής Έλληνικής Έπανάστασης.

Η έλευθερία ώστόσο δεν νοείται άπλώς ως γεωγραφικός προσδιορισμός. Έξάλλου αυτή αρχίζει για τό σκλαβωμένο Έθνος μας από τή στιγμή που προσπαθεί να βρει τὰ έρείσματά του, θρησκευτικά, γλωσσικά, ιστορικά, πνευματικά. Η έλευθερία ενός λαού ξεκινάει από τόν αυτοπροσδιορισμό του και αυτό είναι τό νόημα τής ελληνικής επανάστασης.

Έχουμε πολλές μάχες να δώσουμε και ιδιαίτερα σήμερα, που διανύουμε τό κατώφλι μιάς νέας έποχής. Όπως κάθε άνθρωπος, ως νοήμων και ήθικό όν δεν μπορεί να ύπάρξει ως άπλό μέλος μιάς άγέλης, έτσι δεν μπορεί να ύπάρξει και λαός έτεροκαθοριζόμενος. Οι έχθροι για τό σύγχρονο πολιτισμό μας είναι πολλοί και άόρατοι πλέον. Η πνευματική έγρήγορηση και ή συνείδηση τής ταυτότητας του λαού μας και κάθε λαού, είναι αυτή που θά διασφαλίσει τήν έλευθερία τών ανθρώπων στην παγκόσμια κοινότητα, που τείνει να σχηματιστεί. Γι' αυτό και ή παιδεία, ιδιαίτερα σήμερα είναι τόσο σημαντική. Και αυτή είναι ή πρόκληση τών καιρών μας και ή σημερινή μνήμη δείχνει τό δρόμο που πρέπει να βαδίσουμε. Οι

Έλληνες υπήρξαν πάντοτε πρωτοπόροι. Ο αγώνας του Έλληνικού λαού απέδειξε ότι ή πίστη στην έλευθερία, ή αγωνιστικότητα και ή ισχυρή θέληση ενός λαού μπορούν να αλλάξουν τήν ιστορική του μοίρα. Η έννοια του χρέους, τής ευθύνης και τής φιλοπατρίας αποτελούν τα διαχρονικά μηνύματα αυτού του αγώνα. **Όλοι μας λοιπόν και ιδιαίτερα οι νέοι μας άς φωτιστούμε με τὰ ιδανικά τής παρακαταθήκης του 1821.**

**Θέλει άρετή και τόλμη ή Έλευθερία
Σας εύχαριστώ.**

Ἡ Μεγάλη Ἑβδομάδα καί ἡ ἑορτή τοῦ Πάσχα στή νησιά μας

Ἀπ' τήν ἀνάσταση τοῦ Λαζάρου στήν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ.

Μέ ιερή κατάνυξη καί ἀθρόα προσέλευση, τελέσθηκαν οἱ Ἱερές Ἀκολουθίες καθ' ὅλη τή διάρκεια τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Ἑβδομάδος, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τά Ἅγια τῶν Ἁγίων τοῦ Ἱεροῦ Τριωδίου.

Ἀρχικά, τό πρωί τῆς Κυριακῆς τῶν Βαίων, στήν Ἱερά Μονή τῆς Ἁγίας Μόνης, τελέστηκε πανηγυρική Θεία Λειτουργία, ἱεουργοῦντος τοῦ Σεβα-

σιμωτάτου Ποιμενάρχου μας κ. Σεραφεῖμ. Τόσο ἐδῶ, ὅσο καί στούς ὑπόλοιπους Ναούς τῶν Κυθηρῶν, τηρήθηκε καί φέτος τό ἔθιμο, ὅπου θέλει τήν ἡμέρα αὐτή οἱ Ναοί νά στολιζόνται μέ βάγια φοινίκων, τόσο σέ σταυροειδή μορφή, ὅσο καί σέ ἄλλα περίτεχνα σχέδια, ὅπου συνήθως ἀπεικονίζουν τόν πῶλο τῆς ὄνου, μέ τόν ὁποῖο εἰσήλθε ὁ Χριστός στήν Ἁγία Πόλη τῶν Ἱεροσολύμων.

Μέ συμμετοχή ἀρκετῶν πιστῶν καί ἐπισκεπτῶν

τελέσθηκαν οἱ Ἱερές Ἀκολουθίες τοῦ Νυμφίου, τοῦ Νιπτῆρος, καθώς καί τοῦ Ἱεροῦ Εὐχελαίου σέ ὅλες τίς Ἑνορίες τῶν Κυθηρῶν. Τόσο στήν Ἀκολουθία τῶν Ἁγίων Παθῶν, ὅπου ἀποτελεῖ τήν κορύφωση τοῦ Θείου Δράματος, ὅσο καί στήν Ἀκολουθία τῆς Ἀποκαθλώσεως, ὁ Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας κ. Σεραφεῖμ, χοροστάτησε στόν Ἱερό Ναό Παναγίας Ἰλαριώτισσης Ποταμοῦ, ὅπου μέ περίτεχνο τρόπο καί πολύχρωμα ἄνθη, εἶχε γραφτεῖ τό «**Ἡ Ζωή ἐν Τάφῳ**» ἐπάνω στό ἱερό κουβούκλιο τοῦ ἐπιταφίου.

Τό πρωί τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς, ἀπό τίς 9 π.μ. ἕως τίς 12.30 μ. ὁ Σεβασμιώτατος ἐχοροστάτησε στίς Ἀκολουθίες τῶν Μεγάλων Ὁρῶν, τοῦ Ἑσπερινοῦ καί τῆς Ἀποκαθλώσεως εἰς τόν Ἱερόν Ναόν Ἁγίου Χαραλάμπους Μυλοποτάμου, ὅπου εὐρίσκεται τό Ἱερόν Κουβούκλιο καί ὁ Ἐπιτάφιος, πού εἶχαν φιλοτεχνηθῆ καί μεταφέρθηκαν ἀπό τή Σμύρνη.

Τό ἐσπέρας τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς, ἐπίκεντρο ἀπετέλεσε ἡ πρωτεύουσα τῆς νήσου μας καί συγκεκριμένα ὁ Ἱερός Μητροπολιτικός Ναός τοῦ Ἑσταυρωμένου, ὅπου τελέσθηκε ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἐπιταφίου Θρήνου, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας κ. Σεραφεῖμ. Ἀκολουθως, ἔλαβε χώρα ἡ περιφορά τοῦ Ἱεροῦ Ἐπιταφίου καί τῆς χαριτόβρυτης Εἰκόνας τῆς Μυρτιδιώτισσας στά δρομάκια τῆς Χώρας, ὅπου ὅλοι μαζί οἱ πιστοί,

Συνέχεια στή σελ. 11

Ἡ «γύρα» τῆς Μυρτιδιώτισσας

**«Πιστοὶ λιτανεύσωμεν ἀγαλλιάσει ψυχῆς,
Εἰκόνα Πανίερων Μυρτιδιώτισσης Σεπτῆς»**

Νωρίς τὸ ἀπόγευμα τῆς Δευτέρας τοῦ Πάσχα (17/4) ξεκίνησε ἀπ' τὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸ τοῦ Ἐσταυρωμένου στὴ Χώρα ἡ δεκαπενθήμερη Λιτανευσὶς τῆς Χαριτόβρυτης Εἰκόνας τῆς Μυρτιδιώτισσας. Ἡ «γύρα» τῆς Παναγίας, ὅπως τὴν ἀποκαλοῦν οἱ Κυθήριοι, ἀποτελεῖ τὸ κορυφαῖο θρη-

σκευτικὸ ἔθιμο τοῦ νησιοῦ, τὸ ὁποῖο κρατᾶ τίς ρίζες του ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 19ου αἰῶνος, παραμένοντας ἀναλλοίωτο μέσα στὸ πέρασμα τῶν δεκαετιῶν.

Οἱ κάτοικοι κάθε οικισμοῦ, στὸν ὁποῖο εἰσέρχεται ἡ ἱερά Λιτανευσὶς, ἐσπεύδαν μὲ χαρὰ νὰ υποδεχθοῦν, νὰ συνοδεύσουν, ἀκόμη καὶ νὰ σηκώσουν στοὺς ὤμους τους τὴν Κεχαριτωμένη τῶν Μυρτιδιῶν, κατὰ τὸ εὐλογημένο πέρασμα τῆς μέσα ἀπ' τὸ χωριὸ τους.

Ἔτσι, μέσα στὴν Πασχαλινὴ ἀτμόσφαιρα καὶ τὴν ἀνθοστόλιστη ὑπαιθρο τῶν Κυθήρων, ἡ ἱερά Λιτανευσὶς διέσχισε περὶ τὰ 100 χιλιόμετρα μὲ τὸν Σεβ. Ποιμενάρχη μας κ. Σεραφεῖμ, τοὺς κατὰ τόπους Ἱερεῖς καὶ τοὺς πιστοὺς, παρὰ τὴν κόπωση τῶν καθημερινῶν πολὺωρων ὁδοιποριῶν, νὰ ἀκολουθοῦν μὲ ψυχικὴ ἀγαλλίαση, ψάλλοντας ταυτοχρόνως Ἀναστασίμους ὕμνους καὶ ἐγκώμια πρὸς τὴν Θεομήτορα.

Ἄξιζει νὰ σημειωθεῖ, πὼς τῆς φετινῆς χρονιάς, ἡ ἱερά Εἰκόνα λιτανεύτηκε μὲ τὸ εἰδικὰ διαμορφωμένο

ὄχημα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μυρτιδιῶν πρὸς τὴν Ἐνορία τοῦ Τιμίου Προδρόμου στὸ Στραπόδι, καθὼς καὶ στὸν λιμένα τοῦ Καφαλίου.

Εἴθε ἡ Παναγία μας, νὰ σκορπίζει πάντοτε τὴν Θεομητορικὴ χάρι καὶ εὐλογία τῆς σὲ κάθε εὐλαβῆ ψυχῇ πού προσφεύγει μὲ πίστη σὲ Ἐκείνην καὶ νὰ προστατεύῃ ὅπως πάντα τὸ Παναγιωσκέπαστο νησί μας.

Λαμπρός ο έορτασμός του Ἁγίου Γεωργίου στὰ Ἀντικύθηρα

Μέσα σέ κλίμα Ἀναστάσιμης χαρᾶς καί πνευματικῆς ἀγαλλιᾶσεως ἐορτάστηκε τό Σαββατοκύριακο 22 & 23 Ἀπριλίου 2023 ἡ ἱερή μνήμη τοῦ λαοφιλοῦς Ἁγίου Γεωργίου στό ἀκριτικό νησί τῶν Ἀντικυθήρων. Ἐπίκεντρο τῶν λατρευτικῶν ἐκδηλώσεων ἀπετέλεσε ὁ προσφάτως πλήρως ἀνακαινισθεῖς Ἱερός Ναός τοῦ Ἁγίου Γεωργίου στήν περιοχή Κατσανεβιανά.

Συγκεκριμένα, τό ἑσπέρας τοῦ Σαββάτου 22 Ἀπριλίου τελέστηκε ἡ Ἀκολουθία τῶν Θυρανοξίων ἐπί τῇ ἀνακαινίσει, καθώς ἐπίσης ἡ ἐκπλυση καί ἔνδυση τῆς Ἁγίας Τραπέζης. Στή συνέχεια ἔλαβε χώρα ὁ πανηγυρικός Ἑσπερινός γιά τόν Μεγαλομάρτυρα Ἅγιο Γεώργιο, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κυθήρων & Ἀντικυθήρων **κ. Σεραφεῖμ** καί μέ τήν συμμετοχή τοῦ Παν/του **Ἀρχιμ. π. Διονυσίου Μάλλιου** καί τοῦ Ὁσιωτ. Ἱερομονάχου **π. Ἰωακείμ** ἀπ' τό Ἱερό Μετόχιο τῆς Μεγίστης Λαύρας στή Μικρομάνη Μεσσηνίας.

Τό πρωί τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ (23/4) τελέστηκε πανηγυρική Θεία Λειτουργία, ἱεουργοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας **κ. Σεραφεῖμ**. Παρευρέθησαν ὅλοι οἱ κάτοικοι τοῦ ἀκριτικοῦ νησιοῦ, καθώς καί ἀρκετοί προσκυνητές ἀπ' τήν ὁμορῆ καί ἀδελφοποιημένη Κίσιμαμο. Κατά τή διανομή τοῦ ἀντιδώρου διανεμήθησαν ὡς ἐνθύμιο στό ἐκκλησίασμα τεμάχια πού περιελάμβαναν ἀποτμημάτα ἀπ' τά μάκτρα καί τούς σπόγγους ἐκπλύσεως

τῆς Ἁγίας Τραπέζης.

Ἀκολούθως, στόν προαύλιο χώρο τοῦ Ναοῦ προσφέρθηκαν πλοῦσια κεράσματα καί γλυκίσματα. Ἐκδηλῆ ἦταν ἡ χαρά καί ἡ ἱκανοποίηση στά πρόσωπα τῶν κατοίκων τοῦ νησιοῦ γιά τό ἐξαιρετικό ἀποτέλεσμα. Ἔτσι, μέσα σέ λίγους μήνες τό ἀκριτικό νησί τῶν Ἀντικυθήρων μπορεῖ ἐπάξια νά καυχίεται γιά τήν πλήρη ἀποκατάσταση ἑνός ἀκόμη Ἱεροῦ Ναοῦ, ἔπειτα ἀπ' τήν ἐκ βάθρων ἀνακαίνιση τοῦ μοναστηριακοῦ συγκροτήματος τοῦ Πολιούχου τῆς νήσου, τοῦ Ἁγίου Μύρωνος.

Ἐμπνευστής τοῦ ἔργου ἦτο ὁ **κ. Τριαντάφυλλος Κατσιπατάκης**, ἐπιχειρηματίας στόν τομέα τῆς ἐστίασης, καί μέ καταγωγή ἀπ' τόν ὁμορο οἰκισμό Τσικαλαριανά, ὁ ὁποῖος μέ ἱερό ζήλο καί προσωπική μέριμνα ἀνέλαβε τό μεγαλύτερο μέρος τῆς δαπάνης τῶν ἐργασιῶν, καθώς καί τήν διεκπεραίωση ὅλων τῶν ἀπαραιτήτων ἐνεργειῶν, ὥστε ὁ Ναός τοῦ Ἁγίου Γεωργίου νά ἀποτελεῖ ἕνα πραγματικό κόσμημα.

Στήν ἐν γένει ἀνακαίνιση καί τόν καλλωπισμό τοῦ Ναοῦ συνέβαλαν ὁ μέγας εὐεργέτης τῆς νήσου καί Πολιτικός Διοικητής τοῦ Ἁγίου Ὄρους **κ. Ἀθανάσιος Μαρτίνος**, ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε τήν δαπάνη συντηρήσεως τοῦ Τέμπλου, καθώς καί ὁ Ἀντικυθήριος διακεκριμένος Καθηγητής Ἱατρικῆς στίς ΗΠΑ **Δρ. Διονύσιος (Ντένης) Γαλανάκης**, ὁ ὁποῖος προσέφερε τά ἱερά σκεύη, τήν ἐπίπλωση

του Ναού, καθώς και νέες Ίερες Εικόνες.

Τό άναλόγιο κόσμησε μέ τήν παρουσία του ό φιλοαντικυθήριος Πρωτοψάλτης καί Χοράρχης **κ. Ίωάννης Τσοúνης**, ό όποίος κατ' έπανάληψη έχει έπισκεφθή τό άκριτικό νησί άπό τό έτος 2000.

Εύχόμεθα ό Άναστάς Κύριός μας διά πρεσβειών του Άγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου καί

του Πολιούχου τής νήσου Άγίου Μύρωνος νά χαρίζουν κάθε άγαθοδωρία στόν **κ. Τριαντάφυλλο Κατσιπατάκη** καί τήν οικογένειά του, καθώς καί σε όσους καθ' όποιονδήποτε τρόπο κοπίασαν γιά τό έξαιρετικό αυτό άποτέλεσμα.

Συνέχεια άπό τήν σελ. 8

έψαλαν μέ κατάνυξη τίς τρεις στάσεις τών έγκωμίων, ενώ μέ έξίσου πρωτοφανή προσέλευση πραγματοποιήθηκε καί ή τελετή τής Άναστάσεως.

Τό άπόγευμα τής Κυριακής του Πάσχα στην Ίερά Μονή τών Μυρτιδιών τελέστηκε ό καθιερωμέ-

σπερινό τής Συγγνώμης, τό μεγάλο ταξίδι τής Άγίας & Μεγάλης Τεσσαρακοστής.

Στά άκριτικά καί ολιγάνθρωπα Άντικύθηρα, τελέστηκαν όλες οι Ίερες Άκολουθίες κατά τήν διάρκεια τής Μεγάλης Έβδομάδος, μερίμνη του Παν/του Άρχμ. π.Διονυσίου Μάλλιου. Έκ περιτροπής λειτουργήθηκαν όλοι οι Ίεροι Ναοί του νησιού, ενώ τό έσπέρας τής Μεγάλης Παρασκευής, ό στολισμένος μέ πολύχρωμα άνθη Έπιτάφιος λιτανεύτηκε στόν οικισμό του Ποταμού, καταλήγοντας στην προβλήτα του λιμανιού. Η Άκολουθία τής Παννυχίδος καί έν συνέχεια ή Άναστάσιμη Θεία Λειτουργία έλαβε χώρα στόν Ίερό Ναό του Πολιούχου του νησιού Άγίου Μύρωνος.

Εύχόμαστε σε όλους τούς άπανταχού γής Κυθηριους καί Άντικυθηριους ό Άναστάς Κύριος νά χαρίζει πλούσιο τόν θείο φωτισμό.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ! ΑΛΗΘΩΣ ΑΝΕΣΤΗ!

νος Έσπερινός τής Άγάπης, κατά τή διάρκεια του όποίου συνηθίζεται νά διαβάζεται τό Ίερό Εύαγγέλιο σε διάφορες γλώσσες. Έτσι, τηρώντας τό έθιμο καί στα Κύθηρα, διαβάστηκε τό Ίερό Εύαγγέλιο στην Άγγλική, Γαλλική καί Αίθιοπική γλώσσα. Ό Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας κ. Σεραφείμ, μαζί μέ τίς άναστάσιμες εύχές του, διένειμε ως εύλογία στους πιστούς καί τό παραδοσιακό κόκκινο αυγό. Πλήθος πιστών συγκεντρώθηκε καί φέτος στόν Έσπερινό τής Άγάπης, εκεί άπ' όπου ξεκινήσαμε καί páλι όλοι μαζί τήν Κυριακή τής Τυρινής μέ τόν Έ-

Ἡ Ἱερά Πανήγυρις τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου τοῦ ἐν Κυθήροις ἀσκήσαντος

**«Χαίροις τῆς Κορώνης θεῖος βλαστός,
Θεόδωρε Πάτερ, καὶ Κυθήρων ὁ ἀρωγός»**

Με ἀναστάσιμη χαρὰ καὶ ἱερὰ κατάνυξι ἐορτάσθη καὶ φέτος ἡ μνήμη τοῦ Ἁγίου Προστάτου τῆς νήσου μας Ὁσίου Θεοδώρου τοῦ ἐν Κυθήροις στῆν ὁμώνυμη Ἱερά Μονή. Συγκεκριμένα, τὸ ἀπόγευμα τῆς Πέμπτης 11 Μαΐου 2023 τελέσθη ὁ πανηγυρικός Ἑσπερινός, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κισιάμου & Σελίνου κ. Ἀμφιλοχίου καὶ μετὰ τὴν συμμετοχὴ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κυθήρων & Ἀντικυθήρων κ. Σεραφεῖμ. Τὸν Θεῖο Λόγο ἐκήρυξε ἐμπνευσμένα ὁ ἅγιος Κισιάμου, μετὰ τὴν προσφώνησι τοῦ Σεβ. Ποιμενάρχου μας.

Τὸ πρωὶ τῆς κυριωνύμου ἡμέρας (12/5) τελέσθη Ἀρχιερατικὸ Συλλεῖτουργο ὑπὸ τῶν ἰδίων Ἀρχιερέων, προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου

Μητροπολίτου Κισιάμου & Σελίνου κ. Ἀμφιλοχίου. Ὁ ἅγιος Κισιάμου κήρυξε ἐμπνευσμένα τὸν θεῖο λόγο κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ Κοινωνικοῦ, ἀναφερόμενος στὴ βιωματικὴ καὶ ἐμπειρικὴ συμμετοχὴ, ποῦ θὰ πρέπει νὰ ἔχει ὁ πιστός μέσα στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλη-

σίας με ἀποκορύφωμα τὴν μετοχὴ του στό Μυστήριον τῶν Μυστηρίων, αὐτὸ τῆς Θεῆς Εὐχαριστίας. Ἀναφερόμενος στοὺς λόγους τοῦ νεοφανοῦς Ὁσίου Πορφυρίου τοῦ Καυσοκαλυβίτου καὶ συγκεκριμένα στὴν ἀξία τῆς κατοίκησης τοῦ Χριστοῦ μέσα στὴν καρδιά τοῦ πιστοῦ, εἶπε χαρακτηριστικά: «Ὅταν ἐρθεῖ ὁ Χριστὸς στὴν καρδιά, ἡ ζωὴ ἀλλάζει. Τὰ πάθη ἐξαφανίζονται. Εἶσαι εἰρηνικός, χαρούμενος, γεμάτος, οὔτε μελαγχολία, οὔτε ἀρρώστια, οὔτε πίεση, οὔτε ἄγχος, οὔτε κατῆφεια, οὔτε κόλαση. Ποῦ νὰ βρεθοῦν τὰ μῖση, οἱ ἀντιπάθειες, οἱ κατα-

κρίσεις, οι έγκλισμοί, οι καταθλίψεις; Κυριαρχεί ό Χριστός! Καί πώς ζή ό πιστός τό μυστήριο τής παρουσίας του Χριστού μέσα στην καρδιά του; "Όταν ή ζωή του είναι μία προέκταση τής Θείας Λειτουργίας». Γιά νά καταλήξει στή συνέχεια, λέγοντας: «Καί ό σήμερα έορταζόμενος "Όσιος Θεόδωρος ό έν Κυθήροις αύτή τήν έμπειρία του αναστημένου Χριστού έζησε μέσα στή ζωή του, αύτή ή έμπειρία τον κράτησε μέσα στην άσκηση και στους πνευματικούς άγώνες, αύτή ή έμπειρία τον καθαγίασε και αύτή ή έμπειρία τον κατέστησε ένα τόσο μεγάλο και φωτεινό "Άγιο, τόσο του παρόντος, όσο και του μέλλοντος αιώνος».

Παρευρέθηκαν αρκετοί προσκυνητές άπ' τήν μεγαλόνησο και συγκεκριμένα άπ' τήν Κίσαμο Χαίνων, άποδεικνύοντας τούς ισχυρούς δεσμούς, που συνδέουν τούς δύο άδελφοποιημένους Δήμους Κυθήρων & Άντικυθήρων και Κισάμου. Επίσης, παρευρέθηκαν δεκάδες προσκυνητές και άπ' τήν Κορώνη Μεσοσηνίας τήν ιδιαίτερη πατρίδα καταγωγής του Όσίου.

Πρό τής απολύσεως έλαβε χώραν ή λιτανεύσις τής Τιμίας Κάρας του Όσίου στον περιβολο και τον αύλειο χώρο τής Μονής, παρουσία των Πολιτικών και Στρατιωτικών Άρχών του τόπου.

"Έπειτα άπ' τήν παράθεση κερασμάτων προς τό εκκλησίασμα ή Τιμία Κάρα του Όσίου μεταφέρθηκε με λιτανευτική πομπή στό Νοσοκομείο Κυθήρων,

όπου τό ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό έλαβε τήν Χάρη του Άγίου.

Επίσης, τήν Κυριακή 14 Μαΐου 2023 στον Ίερό Ναό Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης Νέου Φαλήρου πραγματοποιήθηκε πανηγυρική Θεία Λειτουργία μετ' άρτοκλασίας. Όπως έχει καθιερωθεί άπ' τήν Κυθηραϊκή Άδελφότητα Πειραιώς-Άθηνών ή ιερή μνήμη του Όσίου Θεοδώρου τιμάται τήν πρώτη Κυριακή μετά τήν έορτή του Άγίου. Παρευρέθηκαν αρκετοί Κυθηριοί άπ' τό λεκανοπέδιο τής Άττικής, ενώ ακολούθησε πλούσιο κέρασμα στα γραφεία τής Άδελφότητας.

Είθε ή Εύλογία και ή Χάρις του Όσίου Θεοδώρου νά σκεπάσει όλους μας. ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ! ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ!

159η Έπετειος Ένώσεως των Έπτανήσων μέ τήν Μητέρα Ελλάδα

Τό Σάββατο 13 Μαΐου 2023 έλαβαν χώρα οί καθιερωμένες έορταστικές έκδηλώσεις (έκ μεταθέσεως λόγω τής διεξαγωγής τών Βουλευτικών Έκλογών τής 21ης Μαΐου 2023) γιά τήν Έπέτειο τής Ένώσεως τών Έπτανήσων μέ τήν Μητέρα Ελλάδα.

Συγκεκριμένα, στόν Έρό Μητροπολιτικό Ναό Έσταυρωμένου Χριστού Χώρας, τελέσθηκε Έπίσημος Δοξολογία, χοροστατούντος τού Σεβασιωτάτου Μητροπολίτου Κυθήρων & Άντικυθήρων **κ. Σεραφεΐμ**, παρουσία τών πολιτικών καί στρατιωτικών άρχών τού τόπου. Άκολούθως, στην Πλατεία Στάη πραγματοποιήθηκε έπιμνημόσυνη δέηση γιά τήν άνάπαυση τών ψυχών τών ήρωϊκώς πεσόντων προγόνων μας.

Στή συνέχεια έγινε κατάθεση στεφάνων στό Έρωο Πεσόντων τής Πλατείας. Στεφάνι

κετέθεσε ό Δήμαρχος Κυθήρων & Άντικυθήρων **κ. Ευστράτιος Χαρχαλάκης**, ό Πρόεδρος τής Έπιτροπής Έγκωριου Περιουσίας **κ. Εύάγγελος Βενάρδος**, ό Διοικητής τού Ναυτικού Παρατηρητηρίου Άντιπλοίαρχος Π.Ν. **κ. Εμμανουήλ Άμπλιανίτης**, ό Άναπλ. Διοικητής Α/Τ Κυθήρων Άνθυπαστυνόμος **κ. Νικόλαος Κουτσokώστας**, ή Διοικητής τού Λιμενικού Τμήματος Κυθήρων Άποπλοίαρχος **κα Νίκη Γιαννακοπούλου**, ό Προϊστάμενος Π/Κ Κυθήρων Πυραγός **κ. Σπυρίδων Φουντουλάκης**, ό Έκπρόσωπος τής Έπτανησιακής Συνομοσπονδίας **κ. Ιωάννης Σάμιος**, ό Έκπρόσωπος τής Ένωσης Έπτανησίων Ελλάδος **κ. Έμμανουήλ Κασιμάτης**, καθώς καί ή Έκπρόσωπος τών Μαθητών τών Σχολείων **Μυρτώ Πετροχείλου**. Άκολούθησε ένας λεπτόυ σιγή καί ή άνάκρουσις τού Έθνικού Ύμνου.

Τόν πανηγυρικό λόγο τής ήμέρας έκφώνησε ή Φιλολογος **κα Κυριακή Ρουμελιώτη**. Οί έορταστικές έκδηλώσεις ολοκληρώθηκαν μέ παραδοσιακούς χορούς άπό τό χορευτικό τμήμα τού Κυθηραϊκού Συνδέσμου Άθηνών καί τήν διεξαγωγή τής καθιερωμένης παρέλασης άπ' τούς μαθητές καί τίς μαθήτριες όλων τών βαθμίδων τών Σχολείων τής νήσου μας.

Τίς έκδηλώσεις πλαισίωσε ή Φιλαρμονική τού Ποταμού, ύπό τήν διεύθυνση τού **κ. Παναγιώτη Λευθέρη**.

Πανηγυρικός Ένώσεως Έπτανήσων 2023

Η 21η Μαΐου είναι για μᾶς τούς Κυθρίους καί τούς ἄλλους Έπτανήσιους ἡ ἡμέρα τῆς Ένωσης μέ τή μητέρα Ἑλλάδα. Φέτος γιορτάζουμε ἑκατόν πενήντα ἑννέα (159) χρόνια ἐλευθερίας. Ἐκατόν πενήντα ἑννέα (159) χρόνια ἐλεύθεροι, ὕστερα ἀπό δουλεῖα αἰώνων σέ ποικιλώνυμους κατακτητές, πού πέρασαν ἀπό τά Κύθηρα καί τά χρησιμοποίησαν μόνο καί μόνο γιά νά ἱκανοποιήσουν τα κατακτητικά τους σχέδια.

Σήμερα, πρέπει νά θυμόμαστε καί νά τιμᾶμε τούς Κυθρίους ἀγωνιστές, πού ἔνωσαν τίς προσπάθειες τούς καί τούς ἀγῶνες τούς μέ τούς ἀγῶνες τῶν ἄλλων Έπτανησίων, οἱ ὁποῖοι, κάτω ἀπό τήν ἀγγλική κυριαρχία καί πίεση δέν μπορούσαν νά συμβιβαστοῦν μέ καμία ἄλλη λύση ἐκτός ἀπό τό νά ἔνωθοῦν μέ τήν Ἑλλάδα. Ἡ πίκρα τοῦ ἑπτανησιακοῦ λαοῦ, πού καταστάλαξε σιγά σιγά στήν ψυχή του, ἀπό τό ἀνελεύθερο σύνταγμα τοῦ 1817, πού δημιούργησαν οἱ Ἄγγλοι καί στήν οὐσία ἐγκαθίδρυσαν τήν προσωπική ἀρχή τοῦ ἀρμοστή, ἀπό τή φορολογία, τήν ἀγγareία, ἀπό τήν ἀνθελληνική πολιτική πού ἐφαρμόσαν οἱ Ἄγγλοι ἀρμοστές, ἀπό τήν περίφημη πολιτική τῆς οὐδετερότητας τῶν Ἄγγλων, πού σήμαινε πῶς οἱ Έπτανήσιοι δέν εἶχαν τό δικαίωμα νά πανηγυρίσουν μέ τούς ἄλλους Ἑλληνες τίς ἐπιτυχίες τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης, ὅλα αὐτά σιγά σιγά ἐγιναν ἀντίδραση γιά τό ἀγγλικό καθεστῶς.

Ἔτσι, ἀρχισαν νά ἰδρύνονται στά Ἐπτάνησα πολιτικές λέσχες πού συνέβαλαν σημαντικά στή διάδοση τῶν φιλελεύθερων ἰδεῶν καί στήν ἀνάπτυξη τῆς ἐθνικῆς συνείδησης. Ἰδιαίτερα οἱ λέσχες τῆς

Κεφαλονιάς ἀνέπτυξαν σπουδαία πατριωτική δράση, τό 1846 ὀργάνωσαν γιά πρώτη φορά τόν ἐορτασμό τῆς 25ης Μαρτίου. Καί γιορτάζοντας τήν ἡμέρα τοῦ ξεσηκωμοῦ, οἱ τυραννισμένοι Έπτανήσιοι διαδήλωσαν καί τά δικά τους αἰσθήματα. Τότε, κυκλοφόρησε ἕνα ἐπαναστατικό τραγούδι, πού παρακινούσε τούς Έπτανήσιους σέ ἐνοπλη ἐξέγερση κατά τῶν Ἄγγλων.

**Ἀδέλφια ἔφθασε ὁ καιρός
Ν' ἀρματωθῶμεν ὅλοι.
Ἐμπρός μέ πῦρ καί βόλι
ὁ ξένος νά διωχθεῖ.**

Ἡ πίεση τῆς κοινῆς γνώμης στά Ἴονια νησιά ὑπῆρξε καθοριστική. Τό 1858 ἐπισκέπτεται τά Ἐπτάνησα ὁ Γλάδστων καί διαπιστώνει τόν διακαή πόθο τῶν Έπτανησίων γιά ἔνωση.

Στό σημεῖο αὐτό ἀξίζει νά ἀναφερθοῦμε στή δράση τοῦ Κυθήριου ριζοσπάστη καί σπουδαίου πατριώτη Τζώρτζη Μόρμορη.

Ὁ Μόρμορης γεννήθηκε τό 1814 καί σπούδασε Νομικά στήν Ἀθήνα καί στό Παρίσι. Ὦντας φοιτητής στό Παρίσι συνδέθηκε μέ τόν Κεφαλονίτη Ἡλία Ζερβό-Ἰακωβάτο, λόγιο, νομομαθῆ, ἀπό τούς μαχητικότερους ὀπαδοῦς τῆς ἐνώσεως. Μέ αὐτόν

ἀλληλογραφεῖ ὁ Μόρμορης καί ἀπ' αὐτόν παρακινεῖται νά ἰδρύσει στά Κύθηρα ριζοσπαστικό κόμμα καί νά μυήσει πολλούς Κυθρίους στήν ἱερή ὑπόθεση τῆς ἐνώσεως. Πράγματι, ὁ Μόρμορης συνασπίζεται μέ τόν Κοσμᾶ Πανάρετο καί τόν Γεώργιο Ἀρώνη-Παναγιωτόπουλο καί ἀρχίζουν τήν πα-

Συνέχεια στή σελ. 16

τριωτική τους δράση. Γι' αυτή του τή δράση ο Μόρμορς εκδιώκεται και εξορίζεται από τό άγγλικό καθεστώς. Σέ επιστολή του προς τόν Γλάδσωνα μεταξύ άλλων αναφέρει «ο λαός τών Κυθέρων πρεσβεύει καί φρονεί άδιστάκτως ότι ή εθνική καί

ύλική εύημερία τής πατρίδος του δέν δύνата να έπιτευχθή καί εξασφαλισθή άλλοτρόπως ειμή **διά τής μυριοποθήτου ένώσεως τής Έπτανήσου μετά τής Ελλάδος**, μεθ' ής συνδέεται μετά τών άδιарρήκτων τής εθνικότητος δεσμών τής θρησκείας, τής γλώσσης, τών ήθών καί έθιμών καί τών λαμπροτέρων καί ένδοξοτέρων ιστορικών αναμνήσεων».

Αυτή ή σταθερή πίστη καί έπιμονή του λαού, όπως εκφράζεται στό γράμμα του Μόρμορς, ανάγκασε τόν Γλάδσωνα να όμολογήσει ότι **υπάρχει κάτι άνώτερο από τά υλικά συμφέροντα καί αυτό βρίσκεται στον νοϋ, στην καρδιά, στις παραδόσεις, στην ιστορία του ανθρώπου**. Ο Γλάδσων ήταν μέγας φιλέλληνας καί είχε ειδική άποστολή από τήν Άγγλία να έπισκεφθεί τά Έπτάνησα, να μελετήσει τήν κατάσταση καί να προτείνει μέτρα για τή βελτίωση του πολιτεύματος. Στην περιοδεία όμως πού έκανε στα νησιά άκούγονταν συνθήματα ένωσης «**Κάτω ή προστασία!**», «**Κάτω ή τυραννία!**».

Μέ τόν καιρό τό έπτανησιακό ζήτημα ώρίμασε. Όταν τό 1863 ανέλαβε τόν ελληνικό θρόνο ο Γεώργιος, δευτερότοκος γιός του πρίγκηπα Χριστιανού τής Δανίας, ό όποιος ήταν άρεστός καί στην Άγγλία, έπιτυγχάνεται τό έπιθυμητό άποτέλεσμα: **στις 29 Μαρτίου του 1864 οι εκπρόσωποι του Ηνωμένου Βασιλείου, τής Ελλάδας, τής Γαλλίας καί τής Ρωσίας υπογράφουν τή Συνθήκη του Λονδίνου μέ τή δέσμευση τής μεταβίβασης τών**

Έπτανήσων στην Έλλάδα, προς ένίσχυση του νέου βασιλιά τών Ελλήνων Γεωργίου. Τήν 21η Μαΐου του 1864 ο τελευταίος Βρετανός άρμοστής Χένρι Στόρξ αναγγέλλει επίσημα τήν άρση τής προστασίας καί **παραδίδει στον άπεσταλμένο τής ελληνικής κυβέρνησης Θρασύβουλο Ζαΐμη τά Ίονια Νησιά, στα φρούρια τών όποιών ύψώνεται ή ελληνική σημαία**. Στις 22 Ιουλίου οι νέοι έπτανησιοι βουλευτές, αντιπρόσωποι για τό ελληνικό κοινοβούλιο, γίνονται δεκτοί στην Έλληνική Βουλή σε πανηγυρική συνεδρίαση. Ανάμεσά τους ο **Άριστοτέλης Βαλαωρίτης, ο Ίάκωβος Πολυλάς, ο Κωνσταντίνος Λομβάρδος, ο Γεώργιος Μόρμορς καί ο Γεώργιος Άρώνης-Παναγιωτόπουλος**.

Η πολυπόθητη Ένωση τών Έπτανήσων μέ τήν Έλλάδα είχε πιά πραγματοποιηθεί. Αυτό, βέβαια, δέν ήταν άπλώς άποτέλεσμα τών πολιτικών καί στρατιωτικών έξελίξεων στο πέραςμα τών χρόνων. Ούτε ήταν θέμα τυχαίων καί εύνοϊκών συγκυριών, αλλά έπιστέγασμα πολύχρονων καί πολύμοχθων προσπαθειών τών Έπτανησίων.

Μπορεί τά Έπτάνησα να μη γνώρισαν τόν τουρκικό ζυγό, όπως ή υπόλοιπη Έλλάδα, αλλά υπέφεραν καί αυτά κάτω από τόν ζυγό του έκάστοτε δυνάστη. Όστόσο, τό φιλελεύθερο πνεϋμα καί οι άξίες του έπτανησιακού λαού διατηρήθηκαν άλώβητα μέχρι σήμερα.

“Ας κρατήσουμε, λοιπόν, στή μνήμη μας τούς άγώνες τών προγόνων μας σε ένδειξη τιμής καί άς γίνουν οι προσπάθειες τους για όλους έμάς τούς νεότερους έφαλτήριο για τή διαφύλαξη τής πνευματικής μας έλευθερίας καί τή διάδοση τής πολιτισμικής μας κληρονομιάς.

Εύχαριστώ για τήν προσοχή σας
Χρόνια Πολλά

Ἐθνηθής διωγμός στους Μοναχούς τῆς Λαύρας τοῦ Κιέβου. Θρῆνος καί ὄδυρμός

Ἐθνηθῆσαμε πρόσφατα χιλιάδες νεκρῶν μετά τόν συνταρακτικό καί καταστρεπτικό σεισμό στήν ὁμόδοξη Συρία καί Τουρκία. Δέν ἦταν μικρότερος ὁ πόνος καί λιγότερος ὁ θρῆνος γιά τά θύματα τῆς τραγωδίας τῶν Τεμπῶν.

Καί μαζί μέ αὐτά τά θλιβερά γεγονότα ἔρχεται καί ἓνα ἄλλο πολύ λυπηρό γεγονός πνευματικῆς ὑφῆς καί σημασίας, ὁ προαγγελθεῖς σκληρός καί ἀδυσώπητος διωγμός διακοσίων Μοναχῶν καί δοκιμῶν τῆς περιώνυμης Λαύρας τοῦ Κιέβου, κατόπιν διαταγῆς τῶν κρατικῶν ἀρχῶν τῆς Οὐκρανίας. Δέν φθάνει ὁ ἀσίγαστος πόλεμος μεταξύ τῶν ὁμοδόξων λαῶν τῆς Ρωσίας καί τῆς Οὐκρανίας, πού ξεπέρασε τόν ἓνα χρόνο καί «καλά κρατεῖ».

Ὁ Ὁρθόδοξος μαρτυρικός λαός τῆς Οὐκρανίας καί ἡ Κανονική Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία της ὑπό τόν Μακ. Μητροπολίτη της κ. Ὀνούφριο καί τήν περί αὐτόν Σεπτῆ Ἱεραρχία διώκεται μέ σκληρό καί ἀνελέητο τρόπο ἀπό τήν ἡγεσία τῆς ἀντικανονικῆς «Ἱεραρχίας», μέ τό «ξίφος» τῆς κρατικῆς Οὐκρανικῆς ἐξουσίας.

Πρὶν 17 χρόνων, κατά τήν πρώτη μου διακομία ὡς Συνοδικοῦ μέλους (2005-2006), εἶχα τήν εὐλογία, κατ' ἐξουσιοδότησιν τῆς ὑπό τόν μακαριστόν Ἀρχιεπίσκοπον κυρὸν Χριστόδουλον Ἱεράς Συνόδου, νά ἐκπροσωπήσω τήν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, συνοδευόμενος ὑπό τοῦ νῦν Θεοφιλ. Ἐπισκόπου Χριστιανοπούλεως κ. Προκοπίου, στίς ἐόρτιες ἐκδηλώσεις πρὸς τιμὴν τοῦ τότε Μακ. Μητροπολίτου Κιέβου καί πάσης Οὐκρανίας κ. Βλαδιμήρου, ἐπὶ τῆ συμπληρώσει 40 ἐτῶν Ἱερωσύνης καί Ἀρχιερωσύνης.

Τότε μοῦ δόθηκε ἡ ἐξαιρετική εὐκαιρία καί εὐλογία νά προσκυνήσω τά Ἱερά Προσκυνήματα καί τά ἅγια Λείψανα τῆς Λαύρας τοῦ Κιέβου. Ἔνα πολύ συγκινητικό καί ἀλησμόνητο προσκύνημα μέσα σέ μία ἱερῆ καί μυσταγωγικὴ ἀτμόσφαιρα. Τά Ἱερά Λείψανα, ἐνδεδμεμένα τὰ Ἀρχιερατικά ἢ τὰ ἱερατικά τους ἀμφία ἀπέπνεαν τό ἄρωμα

τῆς ἀγιότητος. Ἀλησμόνητες στιγμές ἱερῆς κατανύξεως καί πνευματικῆς μεταρσιώσεως.

Αὐτούς τοὺς ἀγίους τόπους τῆς περιήκουστος Λαύρας τοῦ Κιέβου, πού ἔχει ζωὴ, ἄνθισι καί πνευματικὴ ἀκτινοβολία 10 αἰῶνων, τοὺς ἀνέδειξαν καί ἀποκατέστησαν τελευταίως διακόσιοι Μοναχοί. Ἡ κρατοῦσα ὁμως «Ἱεραρχία», μέ τήν δύναμι καί τήν ἐπιβολή τῆς κρατοῦσης Πολιτείας, συνήργησε στό νά ἐκδιωχθοῦν μέχρι τό πέρας τῆς αὐριανῆς ἡμέρας (29 Μαρτίου 2023) οἱ ἐν θέματι Μοναχοί ἀπό τήν Μονήν τῆς μετανοίας των. Θρῆνος καί ὄδυρμός ἀρμόζει στήν καταθλιπτική καί κατώδυνη αὐτὴ περίπτωσι. **«Ὁ δὲ τάράσων (αὐτούς) βαστάσει τό κρίμα, ὅστις ἄν ᾗ»** (Γαλ. 5,10).

Ἐκφράζω τήν διάπυρον εὐχὴν καί εὐελπιστῶ ὅτι τόσον ἡ Ἱερά ἡμῶν Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅσον καί οἱ λοιπές κατά τόπους Αὐτοκέφαλες Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες θά λάβουν τήν προσήκουσαν τοποθέτησιν καί θά ἀποδοκιμάσουν σθεναρῶς τό ἀντιαγιοπνευματικό αὐτό ἀνοσιούργημα εἰς βάρος ὁσίων καί ἀφιερωμένων ψυχῶν.

Στὴ συνέχεια γιά νά ἔχουμε μιά σαφῆ καί ξεκάθαρη εἰκόνα τοῦ φοβεροῦ καί φρικτοῦ δράματος τοῦ Ὁρθόδοξου Χριστιανικοῦ Λαοῦ τῆς Κανονικῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας τῆς Οὐκρανίας θά παραθέσωμε τρία σχετικά κείμενα: α) Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Κανονικῆς Ἐκκλησίας τῆς Οὐκρανίας. Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς UOC κάλεσε τοὺς πιστοὺς νά προστατεύσουν τὴ Λαύρα μέ νόμιμα μέσα - Ὁρθόδοξος Τύπος (orthodoxostypos.gr) β) Ἐπιστολὴς τοῦ Πατριάρχου Μόσχας Κυρίλλου σέ θρησκευτικούς Ἡγέτες http://aktines.blogspot.com/2023/03/blog-post_34.html

γ) Οὐκρανία-οἱ πιστοὶ τοῦ χωριοῦ Γιουρκοβτσι http://aktines.blogspot.com/2023/03/blog-post_91.html

† Ὁ Κ. & Ἀ. Σ.

Σχολή Γονέων μηνός Φεβρουαρίου 2023

Τό Σάββατον 11 Φεβρουαρίου 2023 στό Πνευματικό Κέντρο Ποταμού καί τήν Κυριακή 12 Φεβρουαρίου 2023 στό Λεοντσίειο Πνευματικό Κέντρο Κεραμωτού, περι ώραν 7 μ.μ., έγινε ή μηνιαία Σύναξις τής Σχολής Γονέων καί Κηδεμόνων. Όμιλήτρια ή Νηπιαγωγός - Διευθύντρια του Νηπιαγωγείου Ποταμού Κυθήρων κ. **Άννίτα Χατζή - Λουράντου μέ θέμα: «Ποιοτικός χρόνος μέ τά παιδιά μας».**

Άπό τήν άρχή τής όμιλίας τής ή άγαπητή μας Άννίτα Χατζή μάς είπε ότι, όταν λέμε παιδιά έννοοῦμε κάθε άτομο ηλικίας 0-18 χρονών, δηλ. από τήν γέννηση μέχρι τήν ένηλικίωση. Καί μάς όρισε μέσα από έρωτήσεις πρós τό κοινό τής, τί πραγματικά είναι ποιοτικός χρόνος, λέγοντάς μας, ότι είναι ό χρόνος πού ασχολούμαστε πραγματικά μέ τό παιδί μας καί επικεντρώνουμε πραγματικά τήν προσοχή μας σέ αυτό πού κάνουμε μαζί.

Στό έρώτημα πόσος ποιοτικός χρόνος είναι άρκετός μάς είπε, ότι όσο περισσότερο ποιοτικό χρόνο περνάμε μέ τό παιδί μας, τόσο τό καλύτερο γι' αυτό. Πάντως, πάντα να θυμόμαστε, ότι καλύτερα μία ώρα ειλικρινούς προσήλωσης στό παιδί μας, παρά δύο ώρες μαζί του, ένώ τό μυαλό μας ταξιδεύει κάπου άλλού!

Δημιουργικός καί ποιοτικός είναι ό χρόνος κατά τόν όποίο οι γονείς επικοινωνούν μέ όλες τούς τίς αισθήσεις μέ τά παιδιά τούς, μοιράζονται έμπειρίες, συνυπάρχουν κάνοντας δραστηριότητες από κοινού, ένώ παράλληλα τούς δημιουργούν πολλές εύκαιρίες γιά να προβληματιστούν, να πειραματιστούν, να επεξεργαστούν, να παρατηρήσουν, να ανακαλύψουν, να κατανοήσουν, να βιώσουν. Αυτός ό χρόνος άποτελεί πηγή ικανοποίησης γιά τά παιδιά καί ταυτόχρονα συμβάλλει στην μεγιστοποίηση τής ανάπτυξης τούς σέ όλους τούς τομείς: γνωσιολογικό, ψυχοκινητικό καί συναισθηματικό.

Μπορεί ό γονιός να ασχοληθεί δημιουργικά μέ τό παιδί του, τόσο κατά τήν διάρκεια των καθημε-

ρινών υποχρεώσεων του γιά τήν κάλυψη των βιολογικών αναγκών του παιδιού καί τής οικογένειας, όσο καί κατά τόν ελεύθερο χρόνο τής ήμέρας.

Έτσι, κατά τήν διάρκεια των καθημερινών εργασιών στό σπίτι μπορεί ό γονιός να γίνει ομάδα μέ τό παιδί του καί μέ παιγνιώδη τρόπο να ασχοληθούν μαζί μέ τίς οικιακές εργασίες.

Η έμπειρική καί συμμετοχική αυτή τούς δράση συμβάλλει σημαντικά στην ανάπτυξη τής αυτοπεποίθησης, έφευρετικότητας, αυτονομίας, υπευθυνότητάς του, στην έξερεύνηση των προσωπικών ικανοτήτων καί δεξιοτήτων του καί φυσικά στην άπόλαυση τής άξιας τής προσφοράς καί τής προσωπικής συνεισφοράς σέ μία δημιουργία.

Η ώρα του ύπνου είναι μία άναπτυξιακά παραγωγική στιγμή, πού ό γονιός μπορεί να μείνει λίγο μαζί μέ

τό παιδί πριν κοιμηθεί, να του πεί μία ιστορία καί να επικοινωνήσει μέ τό χάδι μαζί του.

Τό οικογενειακό τραπέζι είναι σημαντικό, όχι μόνο γιά τίς διατροφικές συνήθειες καί τήν υγεία του, αλλά καί γιά τό χτίσιμο συναισθηματικών δεσμών καί τήν ανάπτυξη των κοινωνικών του δεξιοτήτων.

Όταν είναι ώρα γιά ψώνια... Ψωνίστε παρέα.

Έκμεταλλευτείτε τήν ώρα του μπάνιου γιά εκμάθηση έννοιών όπως: ζεστό-κρύο, επιπλέει-βουλιάζει, δεξι-άριστερό.

Τό μαγείρεμα, μία καθημερινή δραστηριότητα πού άποτελεί μία πολύ καλή εύκαιρία να κινητοποιήσετε όλες τούς τίς αισθήσεις, κάνοντάς το συμμετοχο! Παράλληλα μέ τό μαγείρεμα εξιστορήστε του ένα παραμύθι ή μία έμπειρία του παρελθόντος... θά κάνει τήν συνύπαρξη περισσότερο άπολαυστική!

Περνώντας στον ελεύθερο χρόνο μπορεί γονιός καί παιδί να συμμετέχουν σέ ένα φανταστικό ή συμβολικό παιχνίδι!

Μερικές δράσεις καί δραστηριότητες, πού μπορούν να γεμίσουν δημιουργικά τόν ελεύθερο χρό-

Συνέχεια στή σελ. 23

Εορτή λήξεως Κατηχητικῶν Σχολείων

Τό απόγευμα τῆς Κυριακῆς 14 Μαΐου 2023 στό Λεοντσίειο Πνευματικό Κέντρο Κεραμωτοῦ, πραγματοποιήθηκε ἡ εορτή λήξης τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τῆς νήσου μας γιά τήν περίοδο 2022-23.

Τό πρώτο μέρος τῆς ἐκδήλωσης περιελάμβανε ποιήματα ἀπό τά παιδιά ὄλων τῶν Κατηχητικῶν μας, καθώς ἐπίσης καί τραγούδια ἀπό τήν Χορωδία τῶν Κατηχητικῶν μας Σχολείων, μέ τή μουσική συνοδεία (ἀκορντεόν) τῆς Πρεσβυτέρας Ἑλένης Φιλιππάτου-Καλλίκα.

Σύμφωνα μέ τό πρόγραμμα τῆς εορτῆς ἀκούσθηκαν τά ἀκόλουθα ἐκκλησιαστικά ἄσματα: «**Ἄδερφια ἐλάτε στό πανηγύρι**», «**Ὁ Ἄναστάσιμος**», «**Χριστός Ἄνέστη, Χαρά Μεγάλη**», «**Κτίστες**», «**Φουρτούνα**», «**Πίσω ἀπ' τό ποτάμι πού τρέχει**», «**Κάνε Θεέ μου**» καί «**Σύσσωμο**».

Ἐπίσης, τά πασχαλινά ποιήματα πού ἀπαγγέθηκαν ἦταν τά ἐξῆς: «**Τά κεράκια τῆς Λαμπρῆς**», «**Ἦρθε πάλι ἡ Λαμπρή**», «**Χριστός Ἄνέστη, Χαρά Μεγάλη**» καί «**Στόν Ἰησοῦ μου ἄφησα ὅλα μου τά βάρη**».

Μετά ἀπό ὀλιγόλεπτο διάλειμμα, κατά τή διάρκεια τοῦ ὁποίου προσφέρθηκαν κεράσματα καί ἀναψυκτικά, ἀκολούθησε τό δεύτερο μέρος τῆς γιορτῆς μέ ἕνα πολύ πετυχημένο καί διδακτικό θε-

ατρικό σκέτς μέ τίτλο «**Ὀνειροκρίτης**», ὑπό τήν ἐπιμέλεια τοῦ Κατηχητῆ τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου Καραβά κ.Νικολάου Διακόπουλου. Τό σκέτς αὐτό σατιρίζει ὄλους ἐκείνους πού ἀγωνιοῦν, θέλοντας νά ἐρμηνεύσουν τό ὄνειρο πού εἶδαν μέ

Συνέχεια στή σελ. 25

Σχολή Γονέων μηνός 'Απριλίου 2023

Τό Σάββατο 1 'Απριλίου 2023 στό Πνευματικό Κέντρο Ποταμού καί τήν Κυριακή 2 'Απριλίου 2023 στό Λεοντσίειο Πνευματικό Κέντρο Κεραμωτού, περί ώραν 7 μ.μ., ἔγινε ἡ μηνιαία Σύναξις τῆς Σχολῆς Γονέων καί Κηδεμόνων. Ὁμιλήτρια ἡ Θεολόγος - Ἐκκλησιαστική Ὑπάλληλος κ. Ἰωάννα Καραβοκύρη μέ θέμα «**Ἡ μετάνοια κατά τόν Ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο καί ἡ ὠφέλειά της στή σύγχρονη οἰκογένεια**».

Ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς ὁμιλίας Σάββατο 1 'Απριλίου 2023 συνέπεσε μέ τήν ἑορτή τῆς Ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας, τήν ὁποία τήν 1η 'Απριλίου κάθε ἔτους ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾷ τή μνήμη της, ἀλλά καί ἡ δεύτερη μέρα τῆς ὁμιλίας Κυριακή 2 'Απριλίου Κυριακή Ε' Νηστειῶν συνέπεσε ἐπίσης μέ τήν ἑορτή τῆς Ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας. Ὁ βίος της, ὅπως μᾶς εἶπε ἡ ὁμιλήτριά μας, ἀλλά καί ἡ ὅλη περίοδος τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, πού διανύσαμε ἔδωσαν τήν ἀφορμή γιά τό θέμα της τό σχετικό μέ τήν μετάνοια.

Ἐτσι στήν ἀρχή τῆς ὁμιλίας της ἀναφέρθηκε ἡ ὁμιλήτρια ἐν συντομίᾳ στό βίο τῆς ἐξαιρετης αὐτῆς ἀσκητικῆς μορφῆς τῆς Ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας.

Ἐπί 17 χρόνια ζοῦσε ἄσωτα μέσα στήν ἀκολασία καί τήν ἁμαρτία. Ἀπό μικρή παρασύρθηκε ἀπό τό κακό τῆς ἁμαρτίας καί παρέσυρε κι ἄλλους σ' αὐτή.

Στά Ἱεροσόλυμα μέ θεϊκὴν ἐπέμβαση ἀλλάζει σκέψεις καί παίρνει νέες ἀποφάσεις πού τίς ἐκτελεῖ. Ἀποβάλλει τόν παλαιόν ἄνθρωπο καί φορᾷ τόν καινούργιο. Ἡ ἁμαρτία της δημιούργησε πολλά ψυχικά τραύματα κι ἔτσι ἔφυγε στήν ἔρημο γιά νά κλείσει καί νά ἀποβάλλει τίς κακίες τῶν πράξεων καί νά ξεφανίσει τό ρύπο πού τῆς προκάλεσε ἡ

ἀκολασία. Μετανόησε, ἔκλαψε, πόνεσε, νῆστεψε καί προσευχήθηκε. Μεγάλοι οἱ ἀγῶνες της καί σκληρή ἡ πάλη ἐναντίον τῶν παθῶν της. Πολλές οἱ δυσκολίες, οἱ ταλαιπωρίες της μέσα στήν ἔρημιᾷ, μά τίς ἀντιμετώπισε ὅλες μέ ἡρωισμό. Τούς πολλούς πειρασμούς τούς ἐξουδετέρωσε μέ αὐτοθυσία.

Καί ὁ Κύριος ἄκουσε τούς στεναγμούς καί τά δάκρυα της καί δέχθηκε τή μετάνοια της κι' ἔγινε ἡ ὁσία Μαρία πού πρεσβεύει γιά τή δική μας σωτηρία.

Στό δεύτερο μέρος ἡ ὁμιλήτρια ἀνέγνωσε τούς λόγους περί μετανοίας τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου μέσα ἀπό τό βιβλίο «ΟΙ ΕΝΝΕΑ ΛΟΓΟΙ ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ».

Ἀκούσαμε τούς λόγους τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου τοῦ μεγάλου κήρυκα τῆς μετανοίας, ὑπό τούς τίτλους:

Ἡ συναίσθηση καί ἡ ὁμολογία τῆς ἁμαρτίας ὁδηγοῦν στή μετάνοια καί στή συγχώρηση.

Ὁ Κάϊν ἀρνήθηκε νά ὁμολογήσει τό ἔγκλημά του καί τιμωρήθηκε παραδειγματικά.

Τό διπλό ἁμάρτημα τοῦ Δαυῖδ.

Ὁ Δαυῖδ ἐλέγχεται διακριτικά ἀπ τόν προφήτη Νάθαν.

Ὁ Δαυῖδ ὁμολόγησε μέ συντριβή τό ἁμάρτημά του καί συγχωρήθηκε.

Τό πένθος γιά τήν ἁμαρτία ὁδηγεῖ ἐπίσης στή μετάνοια καί στή συγχώρηση.

Καί ἡ ταπεινοφροσύνη ὁδηγεῖ στή μετάνοια καί τή συχώρηση.

Ἡ ταπεινοφροσύνη δικαίωσε τόν ἁμαρτωλό τελώνη, ἡ ὑπερηφάνεια καταδίκασε τόν «ἐνάρετο» Φαρισαῖο.

Πολλές ὁδοῦς μετανοίας ὑποδεικνύει ἡ Ἁγία Γραφή.

Νά μετανοοῦμε μετά ἀπό κάθε πτώση.

Ἡ ἄρνηση καὶ ἡ μετάνοια τοῦ Πέτρου. Τό κλάμα γιὰ τίς ἁμαρτίες μας εἶναι ἕνας ἀκόμη δρόμος μετάνοιας.

Τὰ δάκρυα τῆς μετάνοιας σβήνουν κάθε ἁμαρτία μας.

Ἡ προσευχή σέ φέρνει γρήγορα καί εὐκόλα ἐμπρός στό Θεό.

Νά προσευχόμαστε μέ πίστη καί ταπεινώση χωρίς νά ὑποδεικνύουμε στό Θεό τό πῶς θά μάς βοηθήσει.

Τὰ δάκρυα τῆς μετάνοιας καθαρίζουν τόν ἄνθρωπο ἀπ τή βρωμιά τῆς ἁμαρτίας.

Ἡ ἁμαρτία εἶναι ἡ αἰτία ὅλων τῶν κακῶν.

Νά ντρεπόμαστε ὅταν ἁμαρτάνουμε, ὅχι ὅταν μετανοοῦμε. Ἐκ τοῦ διαβόλου ἡ ντροπή πρὶν ἀπ τήν μετάνοια.

Πολλά τά καλά τῆς νηστείας καί γι αὐτό ὁ ἐρχομός της πρέπει νά χαροποιεῖ τοὺς χριστιανούς.

Στό τρίτο μέρος τῆς ὁμιλίας τῆς ἀναφέρθηκε ἡ κα Καραβοκύρη στήν ὠφέλεια τῆς μετάνοιας στήν σύγχρονη οἰκογένεια γιατί ἡ μετάνοια δέν εἶναι ὑπόθεση θεωρητική καί ἀφηρημένη. Εἶναι βίωμα, πού ὑποστασιάζεται καί σαρκώνεται σέ συγκεκριμένη πρακτική καί συμπεριφορά.

Ἀναφέρθηκε ἡ ὁμιλήτριά μας στή γνωστή σέ ὅλους μας Παραβολή τοῦ Ἀσώτου Υἱοῦ καί τοῦ Σπλαχνικοῦ Πατέρα καί μάς ζήτησε νά βάλουμε στή θέση τοῦ ἀσώτου υἱοῦ ἕναν σύζυγο ἢ μία σύζυγο, ἢ τό παιδί ἢ τά παιδιά τους, ἀφοῦ θέλουμε νά δοῦμε τήν ὠφέλεια τῆς μετάνοιας στήν σύγχρονη οἰκογένεια.

Κάποια στιγμή ὁ καθένας μας μπορεῖ νά ἁμαρτήσῃ, ἀλλά ὅπως ὁ ἄσωτος υἱός τῆς παραβολῆς νά ἐπιστρέψῃ, νά μετανοήσῃ, δηλαδή. Ποιό εἶναι τό πρώτο πού ὀφείλει νά κάνει; Ἐξομολογεῖται τίς ἁμαρτίες του «Πάτερ ἡμάρτον εἰς τόν οὐρανόν καί ἐνώπιόν Σου». Ζητάει συγνώμη καί ἀκριβῶς ἀπό αὐτή τή στιγμή ἀρχίζει ἡ συγνώμη μεταξύ τῶν ἀνθρώπων. Καί οἱ ὑπόλοιποι ἄντρας ἢ γυναῖκα ἢ παιδιά ὀφείλουν νά λυτρώσουν αὐτόν πού μετανοεῖ. Ἡ οἰκογένεια νά τοῦ πεῖ «ἐμεῖς ποτέ δέν πάψαμε ἄντρα μου, γυναῖκα μου, παιδί μου, ἀδελφή μου νά σέ ἀγαπᾶμε. Διώξε τόν φόβο, σέ ἀγαπᾶμε σέ τέτοιο σημείο πού νά πονᾶμε! Τώρα πού γύρισες ὅλα

θά γιатρευτοῦν».

Οἱ διαφωνίες μεταξύ τῶν συζύγων εἶναι σύνθετες φαινόμενα. Δέν ὑπάρχει ἀντρόγυνο, πού νά ἔχει ἀκύμαντη ζωή. Παράπονο ἢ παράπονα ἔχουν οἱ σύζυγοι μεταξύ τους παράπονο ἢ παράπονα ἔχουν καί ἀπό τά παιδιά τους καί τά παιδιά ἀπό τοὺς γονεῖς. Ὅλα αὐτά μποροῦν νά ἀτονήσουν μέσα ἀπό τήν μετάνοια, μέ τήν ἀλληλοὑποχώρηση, δίνοντας προτεραιότητα στήν ἀγάπη, στήν ὑπομονή, στήν ταπεινώση καί στήν συγχώρηση.

Ὁ Ἄσωτος Υἱός τῆς Παραβολῆς μπορεῖ νά εἴμαστε ὅλοι. Ὁ ἄνθρωπος, πού εἰλικρινά μετανοεῖ μετά ἀπό κάθε ἁμαρτία του, μετά ἀπό κάθε πτώση του, μέ τό πένθος, τήν κατὰ Θεόν λύπη του, τήν ταπεινοφροσύνη του, τό κλάμα του (τό πικρό του κλάμα, ὅπως αὐτό τοῦ Πέτρου καί τοῦ Προφήτη Δαυῖδ), μέ τήν αὐτοκατάκρισή του (χωρίς νά ἐπιρρίπτει εὐθύνες στοὺς ἄλλους, χωρίς νά δικαιολογεῖται), μέ τήν προσευχή του (μέ πίστη καί ταπεινώση) καί ὁδηγεῖται στό Ἱερό Μυστήριο τῆς Ἐξομολόγησης, στό Ταμεῖο τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ, προκειμένου νά πάρει τήν ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν του, τήν Ἀνάσταση τῆς ψυχῆς καί τοῦ σώματός του ξέρει πολύ καλά πῶς πρέπει κι αὐτός μέ τή σειρά του νά ἀντιμετωπίσει τόν συνάνθρωπό του, πού κι αὐτός ἔπασσε μέσα στήν ἴδια του τήν οἰκογένεια (σύζυγος, παιδιά, ἀδελφία, συγγενεῖς), ἀλλά καί στόν ἐργασιακό του χώρο καί στήν κοινωνία ὁλόκληρη.

Σκοπός τῆς χριστιανικῆς ζωῆς εἶναι ἡ ἀγιότης, πού πετυχαίνεται μέ τήν «μίμηση τοῦ Χριστοῦ», δηλαδή μέ τήν μίμηση τοῦ σπλαχνικοῦ Πατέρα. Ἡ ἀπάντηση τοῦ Χριστοῦ στά οἰκογενειακά προβλήματα εἶναι: ὑπομονή καί ἀγάπη. Μακάρι νά ἐκτιμήσουμε τήν Παραβολή τοῦ Ἀσώτου, νά ἐκτιμήσουμε τοὺς λόγους τοῦ Ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Χρυσοστόμου περί μετάνοιας, τό παράδειγμα τοῦ βίου τῆς Ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας, ὡς τά κρατήσουμε σάν μιά παρακαταθήκη, ὡς ἕνα δῶρο ἀπό τόν Κύριό μας πρὸς ὅλους, ὡς ἕναν καταστατικό χάρτη τῆς μετάνοιας, τῆς συγχωρητικότητας, τῆς μεγαλοθυμίας καί τοῦ μεγαλείου τῆς ἀγάπης μέσα στήν οἰκογένεια καί στήν κοινωνία ὁλόκληρη.

«Παντού Ἐκκλησίες!»

Τό Γενικό Λύκειο Κυθήρων στό πλαίσιο τῶν σχεδίων δράσεως καί πολιτιστικῶν προγραμμάτων γιά τό σχολικό ἔτος 2022-23 διοργάνωσε ἀπό τίς 15 Μαΐου ἕως τίς 10 Ἰουνίου στόν ἐκθεσιακό χώρο τοῦ Μερκάτου στή Χώρα τήν ἐκθεση μέ τίτλο: «Παντού Ἐκκλησίες!».

Σκοπός τῆς δράσης εἶναι νά ἀναδείξει τά ἐκκλησάκια τῶν Κυθήρων ὡς τοπόσημα τῆς πολιτισμικῆς κληρονομιάς καί τῆς ἱστορίας τοῦ νησιοῦ καί νά προσφέρει ἕνα πλαίσιο συνεργασίας καί διαλόγου ἀνάμεσα σέ φορεῖς καί κατοίκους τοῦ νησιοῦ σχετικά μέ τή διαχρονική τους σημασία, ἀλλά καί μιάς ἐνδεχομένως διαφορετικῆς νοηματοδότησης καί ἀξιοποίησής τους ἀπό γενιά σέ γενιά.

Πολλές ἀπό τίς Ἐκκλησίες καί τίς Μονές πού συναντᾶ κανεῖς σέ διάφορα σημεῖα τοῦ νησιοῦ, κληροδοτήθηκαν σέ τοπικές οἰκογένειες ἀπό πα-

λαιότερες γενιές καί κουβαλοῦν ἐνδιαφέρουσες ἱστορίες. Πέρα ἀπό τήν οἰκογενειακή τους σημασία, αὐτές ἀντανακλοῦν ὀψεις τῆς κοινωνικῆς ζωῆς τῶν Κυθηρίων, συνυφασμένης μέ καθημερινές καί θρησκευτικές πρακτικές.

Μαζί μέ τό φυσικό τοπίο, τήν ἀρχιτεκτονική καί τήν εἰκονογράφησή τους, οἱ Ἐκκλησίες τῶν Κυθήρων, ἀποτελοῦν τμήμα τῆς ταυτότητας τοῦ νησιοῦ, τήν ὁποία οἱ μαθητές τῆς Β΄ τάξεως τοῦ Γενικοῦ Λυκείου θέλησαν νά ξεδιπλώσουν μέσα ἀπό τή δράση τοῦ Σχολείου τους. Στήν ἐκθεση αὐτή παρουσιάζονται τέσσερις τέτοιες περιπτώσεις Ἐκκλησιῶν: ὁ **Ἅγιος Λέων** (Ἀλεξανδράδες, οἰκογένεια Καλλιγέρου), ὁ **Ἅγιος Δημήτριος** (Καμπιάνικα, οἰκογένεια Κυριάκη), ὁ **Ἅγιος Νικόλαος** (Φυρόι, οἰκογένεια Χάρου) καί οἱ **Ἅγιοι Ἀνάργυροι** (Ξερουλάκι, οἰκογένεια Μεγαλοκονόμου). Οἱ μαθητές πήραν συνεντεύξεις ἀπό μέλη τῶν οἰκογε-

νειῶν αὐτῶν, παρευρέθηκαν σέ θρησκευτικές ἐορτές, καθώς ἐπίσης ξεναγήθηκαν στίς Ἐκκλησίες κάνοντας ταυτόχρονα ὀπτικοακουστικές καταγραφές.

Τό ἀπόγευμα τοῦ Σαββάτου 27 Μαΐου 2023, ἡμέρα τῶν ἐγκαινίων τῆς ἐκθέσης, ὁ Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας κ. Σεραφεῖμ ἐπισκέφθηκε τόν ἐκθεσιακό χώρο, ἐκφράζοντας τήν ικανοποίησή του γιά τήν ἐξαιρετική αὐτή δράση καί συγχαίροντας ταυτοχρόνως τούς ἐκπαιδευτικούς καί τούς μαθητές, πού κοπίασαν γιά τήν παρουσίαση αὐτοῦ τοῦ ὁμορφοῦ ἀποτελέσματος.

Οι εκπαιδευτικοί του Γενικού Λυκείου Κυθήρων, όπου συμμετείχαν στη δράση ήταν οι έξης: Σοφία Δημάκου, Δημήτρης Λεβέντης, Νεκτάριος Ντεγιαννάκης και Μαρία Πατσαρικά. Επίσης, οι μαθητές της Β΄ τάξης του Λυκείου ήταν οι ακόλουθοι: Γιώργος Άτια, Παῦλος Ζαΐμι, Νικόλαος Καλοκαιρινός, Ειρήνη Κασιμάτη, Χρυσάνθη Μεγαλοκονόμου, Μαρία Πετροχειλίου, Μυρτώ Πετροχειλίου, Άννα Σαμίου, Πάολα Σεριφαί, Νίκος Στρατηγός και Μαριγκλένα Ταράι, με τη συνδρομή βεβαίως όλης της τάξης.

Τόσο τό εκπαιδευτικό προσωπικό, όσο και οι μαθητές του Σχολείου απευθύνουν ευγνώμονες

εὐχαριστίες πρὸς τὸν κ. Χρήστο Γεωργιλᾶ γιὰ τὴν πρόθυμη παραχώρηση τοῦ ἐκθεσιακοῦ χώρου τοῦ Μερκάτο, τῆ Σχολικῆ Ἐπιτροπῆ τοῦ Δήμου Κυθήρων γιὰ τὴν οικονομικὴ στήριξη καὶ ἀμέριστη βοήθεια στὴ διοργάνωση τῆς ἐκθεσης - ἰδιαίτερος δὲ τὸν Ἀντιδήμαρχο κ. Γεώργιο Κομηνό, τὸν συνθέτη κ. Δημήτριο Μπάκα, ὁ ὁποῖος δημιούργησε ἕνα μοναδικὸ ἠχοτοπίο καὶ βίντεο - ντοκιμαντέρ πού συνοδεύουν τὴν ἐκθεση, καθὼς ἐπίσης καὶ τὸν Καθηγητὴ Scott Townsend (College of Design, North Carolina State University, US) γιὰ τὸν σχεδιασμὸ τῶν ἀφισῶν.

Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελ. 18

νο τοῦ 24ώρου... ὅσοις καὶ ἂν εἶναι αὐτὸς, εἶναι νὰ διαβάσει ὁ γονιὸς μαζί με τὸ παιδί του ἕνα βιβλίο, νὰ παίξουν ἐπιτραπέζια παιχνίδια, πού καλλιεργοῦν τὴ μνήμη, τὴν κρίση, τὴ φαντασία καὶ λεπτές κινητικὲς δεξιότητες, νὰ παίξουν παιχνίδια με κανόνες, ὥστε νὰ μάθουν νὰ λειτουργοῦν ὡς ὁμάδα, νὰ παίξουν παντομίμα!... εἶναι ἕνα παιχνίδι με βασικό κανόνα ὅτι ἀπαγορεύεται ἡ χρῆση τῆς ὀμιλίας. Ἔτσι τοὺς δίνεται ἡ εὐκαιρία νὰ ἐξασκήσουν τίς κινητικὲς καὶ σωματικὲς τους ικανότητες, νὰ ἐνεργοποιήσουν τὴν φαντασία τους καὶ νὰ βροῦν ἐναλλακτικούς δημιουργικούς τρόπους ἐκφρασης. Νὰ παρακολουθήσουν μαζί τὰ παιδικὰ προγράμματα στὴν τηλεόραση, νὰ συν-δημιουργήσουν καὶ νὰ πειραματιστοῦν με πηλό, νὰ ζωγραφίσουν αὐθόρμητα συνεχίζοντας ὁ ἕνας τὴν χρωματιστὴ γραμμὴ τοῦ ἄλλου. Νὰ ἐνεργοποιήσουν ὅλες τίς αἰσθήσεις τους ἀκούγοντας μουσικὴ καὶ χορεύοντας αὐθόρμητα ἢ με ρυθμὸ, νὰ γυμναστοῦν παρέα καὶ νὰ τραγουδήσουν.

Ἐπίσης, τό σημαντικώτερο νὰ πηγαίνουμε στὴν Ἐκκλησία ὅλοι μαζί. Πόσο εὐκόλο εἶναι νὰ ἐμπνεύσει κανεὶς στό παιδάκι τὴν ἀγάπη καὶ τὴν εὐλάβεια στὶς Ἱερὲς Ἀκολουθίες τῆς Ἐκκλησίας μέσα ἀπὸ τό δικό του παράδειγμα!

Τέλος, μᾶς εἶπε ἡ ὀμιλήτριά μας, ὅταν τό ἐφηβο παιδί μᾶς λέει κάτι, νὰ φροντίζουμε νὰ τό ἀκούμε με εἰλικρινὴ προσοχή κι ὄχι με προσποιητὸ ἐνδιαφέρον.

Θερμές εὐχαριστίες στὴν κ. Ἀννίτα Χατζη-Λουράντου, ἡ ὁποία τόσο ὠραία μᾶς διαφώτισε γιὰ τό τί πραγματικά σημαίνει ποιοτικός χρόνος, ἀλλὰ μᾶς ἔδωσε καὶ ἰδέες γιὰ τό πῶς μπορούμε νὰ βροῦμε εὐκαιρίες γιὰ νὰ περάσουμε ποιοτικὸ χρόνο με τὰ παιδιὰ μας. Χρόνο, πού δὲν χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν χρονικὴ διάρκεια, πού βρισκόμαστε στὸν ἴδιο χώρο με τὸ παιδί, ἀλλὰ στὴν ποιότητα τῆς ἐπαφῆς καὶ τῆς λεκτικῆς καὶ μὴ ἐπικοινωνίας, πού ἀναπτύσσεται μεταξύ γονέα καὶ παιδιοῦ. Αὐτὲς θὰ εἶναι ἄλλωστε οἱ στιγμές, πού χρόνια ἀργότερα θὰ πρωταγωνιστοῦν στὶς ἀναμνήσεις τῶν παιδιῶν μας!

Ἡμερίδα Ἑστίας «Στόν ἀπόηχο τῆς Λειτουργικῆς Ἀναγέν

Τὴν Κυριακὴ 11 Ἰουνίου 2023 ἡ Ἑστία Πατερικῶν Μελετῶν (ΕΠΜ) διοργάνωσε στὸ Πολεμικὸ Μουσεῖο Ἀθηνῶν Ἡμερίδα μὲ θέμα: «Στόν ἀπόηχο τῆς Λειτουργικῆς Ἀναγέννησης-Ἀναταράξεις στὴ Θεία Λατρεία».

Προσκεκλημένος ὁμιλητῆς τῆς ΕΠΜ ἦταν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κυθῆρων & Ἀντικυθῆρων κ. Σεραφεῖμ, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἀπηύθυνε χαιρετισμὸ πρὸς τοὺς παρευρισκομένους, ἀνέφερε, ὅτι πρωτοβουλίες ὅπως ἡ σημερινὴ εἶναι λιὰν ἀναγκαῖες «μέσα στὴν τεταραγμένην καὶ συγκεχυ-

μένην ἐποχὴν μας, κατὰ τὴν ὁποῖαν καταβάλλεται ἐπίμονη προσπάθεια ἐκθεμελιώσεως τῆς θεοπαράδοτου Ἐκκλησιαστικῆς Παραδόσεως καὶ Κληρονομίας, ἀπομειώσεως τῆς πνευματικῆς αἴγλης τῆς Θείας Λατρείας, παραβιάσεως τῶν Θείων καὶ Ἱερῶν Κανόνων καὶ παραχαράξεως τῆς Δογματικῆς Διδασκαλίας τῆς Ὁρθόδοξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας μας ἀπὸ ἀντιθεολογικά καὶ ἀντιαγιοπνευματικά ρεύματα ἀνερωματίστων καὶ εὐριπίστων πνευματικῶς ἀνθρώπων».

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας στὸ πρῶτο σκέλος τοῦ Χαιρετισμοῦ του, ἀνέφερε ὅτι «πολλοὶ καὶ ποικιλῶν μοῖοι «οἱ ἥρακλεῖς» καὶ οἱ λάτρεις τῆς «λειτουργικῆς ἀναγέννησης», ἀναλόγως πρὸς τὴν προέλευσιν, τὰς πνευματικῆς των ρίζας καὶ τὸ ἠθικο-πνευματικὸν ἔργον των. Ἐκανε μνεία εἰς τὰ πιστεύματα καὶ τὰς παραδοχὰς τριῶν σπουδαίων καὶ ὀλοκληρωμένων κατὰ Θεὸν πεφωτισμένων ἐκκλησιαστικῶν προσωπικοτήτων (Μητροπολίτης Ὑδρας κυρὸς Ἱερόθεος, π. Γερβάσιος

Παρασκευόπουλος, Παναγιώτης Τρεμπέλας), οἱ ὁποῖοι ἀναφέρουν πῶς ἡ λειτουργικὴ ἀναγέννησις ὑπὸ τὴν ὀρθὴν πνευματικὴν καὶ ἐκκλησιολογικὴν ἔννοιαν νοεῖται ὡς ἐνθεὸς ἀναγέννησις τοῦ Θεοῦ Λειτουργοῦ καὶ τοῦ Χριστωνύμου Πληρώματος καὶ ὡς πνευματικὸς ἀγὼν μεταρσιώσεως τῆς ψυχῆς καὶ ἀνουψώσεως των ἐν τῇ καθόλου χριστιανικῇ ἀρετῇ.

Ἔτσι, ἡ ἀληθὴς καὶ θεοφιλὴς «λειτουργικὴ ἀναγέννησις» δὲν ἔχει καμμία σχέσηιν μὲ τὸν ἐκμοτερνισμόν τῶν Λειτουργῶν τοῦ Ὑψίστου, μὲ τὰς «ἀτάκτους καὶ ἀναρμόστους βοάς» (Κανὼν 75ος τῆς Πενθέκτης Συνόδου) καὶ μὲ τὴν ἐκκοσμικέυσιν τῆς Λατρείας τοῦ Θεοῦ».

Ἀναφερόμενος στὸ δεῦτερο σκέλος τῆς ὁμιλίας του σημείωσε ὅτι εἶναι ἓνα καίριο καὶ φλέγον ζήτημα, τὸ ὁποῖο καταπονεῖ τὸ Χριστεπώνυμο Ὁρθόδοξο Πλήρωμα, λόγω τῶν προκαλουμένων ἱεροκανονικῶν προβλημάτων. Στὴ συνέχεια θὰ παραθέσομε ἐπιλεκτὰ ἀποσπάσματα τοῦ χαιρετισμοῦ τοῦ Σεβασμιωτάτου, ἐνῶ τὸ πλήρες κείμενο θὰ τὸ βρῆτε στὴν ἱστοσελίδα τῆς Ἱεράς Μητροπόλεώς μας.

Ἅγιοι Πατέρες, Ἀγαπητοὶ μου Ἀδελφοὶ Χριστιανοί, «Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε».

Ἐν πρώτοις εὐλογῶ τὸν Πανάγιον Τριαδικὸν Θεόν, διότι μοῦ δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ εὐρίσκωμαι σήμερον ἐν τῷ μέσῳ ὑμῶν, εἰς μίαν Ἱεράν καὶ Ἀγιοπνευματικὴν Σύναξιν, εἰς Ἡμερίδα, τῆς ὁποίας τὸ κεντρικὸ καὶ βασικὸ θέμα εἶναι ἡ **Θεία Λατρεία, ἡ «ἐν Πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ» Λατρεία τοῦ Εὐλόγητοῦ Θεοῦ, τοῦ πάντων Ποιητοῦ.**

Εὐχαριστῶ θερμῶς καὶ ἐκ μέσης καρδίας τὴν σεβαστὴν Διεύθυνσιν καὶ Διοίκησιν τῆς περιωνύμου καὶ Πατερικῆς ὄντως «Ἑστίας Πατερικῶν Μελετῶν» διὰ τὴν πρόσκλησιν νὰ συμμετάσχω εἰς τὴν ἀποψινὴν πλουσίαν Πνευματικὴν Τράπεζαν καὶ Πανδαισίαν.

Ὅλα τὰ θέματα τῆς Ἡμερίδος αὐτῆς συγκεκροτημένα καὶ περισπούδαστα, μεστὰ θείας σο-

Πατερικῶν Μελετῶν νης. Ἀναταράξεις στήν Θεία Λατρεία»

φίας καί χάριτος, συνημμένα μεταξύ των «ὡς χορδή κιθάρα», ἀποπνέουν τό ἄρωμα τῆς εὐαρέστου λογικῆς Θείας Λατρείας. Καί εἶναι λίαν ἀπαραίτητος ἡ ἀνάπτυξις τῶν ζωτικῶν αὐτῶν ζητημάτων τῆς Λατρείας τοῦ Τριαδικοῦ ἡμῶν Θεοῦ εἰς τήν τεταραγμένην καί συγκεχυμένην ἐποχὴν μας, κατά τήν ὁποίαν καταβάλλεται ἐπίμονη προσπάθεια ἐκθεμελιώσεως τῆς θεοπαραδότου Ἐκκλησιαστικῆς Παραδόσεως καί Κληρονομίας, ἀπομειώσεως τῆς πνευματικῆς αἰγλης τῆς Θείας Λατρείας, παραβιάσεως τῶν Θείων καί Ἱερῶν Κανόνων καί παραχαράξεως τῆς Δογματικῆς Διδασκαλίας τῆς Ὁρθόδοξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας μας ἀπό ἀντιθεολογικά καί ἀντιαγιοπνευματικά ρεύματα ἀνευματίστων καί εὐριπίστων πνευματικῶς ἀνθρώπων.

Ἄλλά, πρὶν προχωρήσω εἰς τήν οὐσιαστικὴν προσέγγισιν καί ψηλάφησιν τοῦ καιρίου καί βαρυσημάντου διὰ τήν ἐν Χριστῷ ζωὴν μας θέματος τῆς Λειτουργικῆς ἀγωγῆς καί καταρτίσεως, θά ἤθελα νά ἀναφερθῶ καί νά μνημονεύσω εὐφήμως τοῦ ὀνόματος, τῆς ἐναρέτου βιοτῆς καί πολιτείας, τῆς θεοτιμῆτου Ἱερατικῆς Διακονίας καί τῆς ἀνεκτιμῆ-

του προσφορᾶς εἰς τήν Παιδείαν καί τό Ὁρθόδοξον Γένος μας τοῦ ἀειμνήστου Λειτουργοῦ τοῦ Ὑψίστου πολυσεβάστου Γέροντος π. Σαράντη Σαράντου, Ἰδρυτοῦ τῆς Ἑστίας Πατερικῶν Μελετῶν. Ἄς εἶναι αἰωνία καί μακαρία ἡ μνήμη του.

Ἡ Θεία Λατρεία εἶναι **θεμελιώδες καί βασικό δόγμα διὰ τήν Ὁρθόδοξον Καθολικὴν Ἐκκλησίαν μας, ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ**, διό καί ἔχει **τούς ὅρους καί τούς κανόνας τῆς, τήν τάξιν καί τό τυπικό τῆς, τὰς ἀκριβεῖς προδιαγραφὰς καί προϋποθέσεις τῆς, τὸν ὑψίστον σκοπὸν καί τὸν λόγον υπάρξεως τῆς**, πού εἶναι νά καταστήσῃ «ἀγίαν καί ἁμωμον» τήν κατά τόπους Ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν καί νά παράσχῃ τὸν ἁγιασμόν καί τήν θέωσιν εἰς τὰ πιστὰ μέλη Αὐτῆς. Νά ἐπιτύχῃ τὴν Χριστοποίησην καί τήν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι οὐρανοποίησην των...

...Συνεπῶς, κατά τὰ ὡς ἄνω, ἡ λειτουργικὴ ἀναγέννησις ὑπὸ τὴν ὀρθὴν πνευματικὴν καί ἐκκλησιολογικὴν ἔννοιαν νοεῖται ὡς **ἐνθεος ἀναγέννησις τοῦ Θεοῦ Λειτουργοῦ καί τοῦ Χριστωνύμου**

Συνέχεια στή σελ. 26

Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελ. 19

τήν βοήθεια κάποιου ὄνειροκρίτη, διδάσκοντάς μας ταυτοχρόνως νά ἀφηνόμαστε μέ πίστι στήν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ.

Ἡ ἐορτὴ ἔκλεισε μέ χαιρετισμό τοῦ Σεπτοῦ μας Ποιμενάρχου κ. Σεραφεῖμ, ψάλλοντας ὅλοι μαζί

Πληρώματος καί ὡς πνευματικός ἀγών μεταρσιώσεως τῆς ψυχῆς καί ἀνυψώσεώς των ἐν τῇ καθόλου χριστιανικῇ ἀρετῇ. Ἡ ἀληθής καί θεοφιλῆς «λειτουργικῆ ἀναγέννησις» δέν ἔχει καμμίαν σχέσιν μέ τόν ἐκμοντερνισμόν τῶν Λειτουργῶν τοῦ Ὑψίστου, μέ τās «ἀτάκτους καί ἀναρμόστους βοάς» (Κανών 75ος τῆς Πενθέκτης Συνόδου) καί μέ τήν ἐκκοσμικέυσιν τῆς Λατρείας τοῦ Θεοῦ (θεατρνισμοί, προκλητικῆ ἀμφίεσις, «βερμπαλισμοί», ἐπιδειξιomanία).

Καί τώρα, λίαν συντόμως, λόγῳ τοῦ περιωρισμένου χρόνου τοῦ παρόντος χαιρετισμοῦ, θά ἀσχοληθῶμεν «πετόντι καλάμῳ» μέ τό δεύτερον σκέλος τῆς παρουσίης Ἡμερίδος· «Ἀναταράξεις στή Θεία Λατρεία», πού εἶναι ἕνα κáριο καί φλεγόν ζήτημα, τό ὁποῖο καταπονεῖ τό Χριστεπώνυμο

Ὁρθόδοξο Πλήρωμα, λόγῳ τῶν προκαλουμένων ἱεροκανονικῶν προβλημάτων. Καί συγκεκριμένα:

Πρωτίστως καί κυρίως προκαλοῦνται ἀναταράξεις εἰς τήν Θεϊάν Λατρείαν, ὅταν, **ὄσα διακελεύονται οἱ Θεῖοι καί Ἱεροί Κανόνες περί τοῦ δόγματος καί τῆς κανονικῆς τάξεως τῆς Λατρείας τοῦ Εὐλόγητοῦ Κυρίου καί Θεοῦ ἡμῶν, παραθεωροῦνται καί παρασαλεύονται μέ τήν συμπροσευχήν καί τήν κοινωνίαν μέ τούς ἀκοινωνήτους (αἰρετικούς, κακοδόξους, ἑτεροδόξους, σχισματικούς καί ἄλλοθρήσκους).** Λόγου χάριν· ὁ 70ός Ἀποστολικός Κανών καί ὁ 37ος τῆς ἐν Λαοδικείᾳ Συνόδου ἀπαγορεύουν νά συνεορτάζωσιν οἱ Χριστιανοί μέ τούς Ἰουδαίους ἢ τούς αἰρετικούς. Ὁ 10ος Ἀποστολικός Κανών ὀρίζει ὅτι ὅποιος συμπροσεύχεται μέ ἀκοινωνῆτο, ἀκόμα καί στό σπίτι του, νά ἀφορίζεται. Καί ὁ 11ος Ἀποστολικός διατάσσει· ὅποιος Κληρικός συμπροσεύχεται ἐν τῇ Θείᾳ Λατρείᾳ μέ καθηρημένο κληρικό νά κα-

θαρῆται καί αὐτός. Καί οἱ Κανόνες 6ος καί 7ος τῆς ἐν Λαοδικείᾳ Συνόδου ὀρίζουν νά μήν εἰσέρχονται εἰς τόν Ναόν οἱ αἰρετικοί καί νά μήν γίνονται δεκτοί οἱ αἰρετικοί πρῖν ἀναθεματίσωσιν κάθε αἴρεσιν.

Εἰς τήν Θεϊάν Λειτουργίαν τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου ὁ Διάκονος πρό τῆς Μεγάλης Εἰσόδου ἐκφωνεῖ· **«Μή τις τῶν κατηχομένων, μή τις τῶν ἀμυήτων (δηλ. τῶν ἀκατηχῆτων), μή τις τῶν μή δυναμένων ἡμῖν συνδεθῆναι (πού δέν ἔμποροῦν νά συμπροσευχηθοῦν)· Ἄλλήλους ἐπίγνωτε· τās θύρας· ὀρθοί πάντες».**

Ἀναταράξεις εἰς τήν Θεϊάν Λατρείαν προκαλοῦν, ὡσαύτως, ὁ ἀκρωτηριασμός τῆς καί ἡ ἐπίσπευσις αὐτῆς διὰ περικοπῶν τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν. Οἱ Ἱερές Ἀκολουθίες, ὅταν ψάλλωνται σέ κανονικό ρυθμό, χωρίς ἀργά μέλη, συντομεύονται μέν κατά τόν χρόνον των, ἀλλά δέν ἀκρωτηριάζονται καί δέν περικόπτονται. Δέν παραλείπονται π.χ. διὰ συντόμευσιν τά Καθίσματα ἢ οἱ Κανόνες, οἱ Αἶνοι ἢ τὰ Ἀπόστιχα εἰς τόν Ὁρθρον, τά Ἀντίφωνα, οἱ Εὐχές καί τό Θεῖον Κήρυγμα, γραπτόν ἢ προφορικόν, εἰς τήν Θεϊάν Λειτουργίαν.

«Μή διὰ θεραπείαν ἀνθρωπίνην ἐπισπεύσης τās Εὐχάς, ἢ συντάμης, μηδέ λάβης πρόσωπων, ἀλλ' ὄρα πρός μόνον τόν προκείμενον Βασιλέα (Χριστόν) καί τās περιστώσας κύκλῳ Δυνάμεις», παραγγέλει ὁ Μέγας Βασιλεῖος εἰς τόν Ἱερέα.

Ἡ Λατρεία τοῦ Τριαδικοῦ ἡμῶν Θεοῦ προσβάλλεται, ἀδικεῖται καί περιφρονεῖται, **ὅταν ἀντικανονικῶς καί ἀντισυνταγματικῶς ἀναστέλλεται ἢ καί ἀπαγορεύεται.** Ἐχει ἐγχαραχθῆ μέ μελανά γράμματα εἰς τās δέλτους τῆς συγχρόνου Ἐκκλησιαστικῆς μας Ἱστορίας ἡ ἀπαγόρευσις καί ὁ αὐστηρός περιορισμός ἀπό τόν «Καίσαρα» τῆς Θείας Λατρείας ἐν καιρῷ τῆς «πανδημίας» τοῦ κορωνοϊοῦ, καί ἰδιαιτέρως ἀπό τό μέσον τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς μέχρι τό Πάσχα τοῦ 2020, διὰ τό Χριστεπώνυμον Πλήρωμα. Καθ' ὅλην δέ τήν Μεγάλην Ἐβδομάδα τοῦ ἔτους ἐκεῖνου δέν ἐπετρέπετο, ὡς γνωστόν, κáν ἡ εἰσόδος εἰς τούς Ἱερούς Ναούς μας, οὔτε δι' ἀπλό προσκύνημα καί ἕνα κερί... Τό περί τῆς Θείας Λατρείας ἀρθρον 13, παρ. 1 καί 2 τοῦ Συντάγματος δέν ἀναστέλλεται οὔτε ἐν καιρῷ πολιορκίας ἢ πολέμου.

Ἡ Θεία Λατρεία ἀναταράσσεται καί **ὅταν δέν τηροῦνται οἱ Θεῖοι καί Ἱεροί Κανόνες, οἱ ὁποῖοι ἀπαγορεύουν τήν Θεϊάν Κοινωνίαν εἰς τούς ἀκοι-**

ωνήτους (αίρετικούς, σχισματικούς, κακοδόξους), τούς παρανόμως διά τήν Ἐκκλησίαν καί ἀντικανονικῶς συζῶντας συντρόφους, τούς συμβιῶντας μέ πολιτικόν «γάμον» ἤ μέ τά ἄλλα εἶδη συμβιώσεως ἢ διαπράξαντας διαβεβημένα σκάνδαλα (π.χ. φόνον, μοιχείαν, πορνείαν καί ἀσελεγεῖς πράξεις).

Ὁ οὐρανοφάντωρ Μέγας Βασίλειος καί διά τās περιπτώσεις αὐτάς συμβουλεύει τόν Ἱερέα: **«Μή ἐπιλάθῃ (μή ξεχνᾷς) τῆς Δεσποτικῆς ἐντολῆς καί τῆς τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων. «Μή δότε» γάρ φησι «τά ἅγια τοῖς κυσί, καί τούς μαργαρίτας μή βάλετε ἔμπροσθεν τῶν χοίρων». «Οἷς οἱ θειοὶ Κανόνες οὐκ ἐπιτρέπουσι, μή μεταδίδου»** (μὴν τούς κοινωνᾷς), καί

Σκανδαλίζου τόν Λαόν τοῦ Θεοῦ οἱ καινοτομίαι καί αὐθαιρέσιαι ἐν τῇ Θεῖᾳ Λατρείᾳ· καί αὐτές εἶναι:

α. **Ἡ μετάφρασις τῶν Ἱερῶν Κειμένων καί τῶν ὕμνων τῆς Θεῖας Λειτουργίας καί τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν εἰς τήν δημοτικὴν, τήν καθομιλουμένην γλῶσσαν καί ἡ ἀντικατάστασις τῶν Ἱερῶν αὐτῶν Κειμένων καί τῶν ὕμνων μέ τās μεταφράσεις αὐτάς ἐν ὥρᾳ Θεῖας Λατρείας, ἐνῶ ὑπάρχουν ἐγκόλπια ἑρμηνείας τῆς Θεῖας Λειτουργίας** καί ἡμποροῦν νά χρησιμοποιηθοῦν ἀπό τούς πιστούς.

β. Ἀνατάρξεις προκαλοῦνται εἰς τούς Χριστιανούς, ὅταν **ἐνίοτε καθαιροῦνται παλαιά Ἱερά Τέμπλα καί ἀντικαθίστανται μέ θωράκια μέ τήν πρόφασιν τῆς ἀμειωτέρας Θεῖας Λατρείας, ἢ καί ἀφαιρεῖται ὁ ὀπισθεν τῆς Ἁγίας Τραπέζης ὑψόμενος Ἐσταυρωμένος**, διότι ἤθην αὐτά δέν ὑπῆρχαν εἰς τήν ἀρχαίαν Παράδοσιν.

Ἔτι, ὅμως, **«πάντοτε, πανταχοῦ καί ὑπό πάντων ἐπιστεύθη»** εἰς τόν ἅγιον ἐκκλησιαστικόν χώρον ἀποτελεῖ δόγμα, παράδοσιν καί ἐκκλησιαστικόν ἔθιμον ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Καθολικῇ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ.

γ. Τό φαινόμενον, κατά τό ὅποιο, εἰς τό ἱερόν ἀναλόγιον ψάλλουν **μικτές χορωδίες καί οἱ συμμετέχουσες κυρίες καί δεσποινίδες φοροῦν ἐνίοτε ἀνδρικήν ἐνδυμασίαν, μοντέρνα καί ἔξωμα ἐνδύματα καί δέν συμψάλλουν μέ σεμνότητα**, εἶναι προκλητικό καί σκανδαλώδες διά τό ἐκκλησιασμά.

δ. Ἡ κίνησις ὠρισμένων θεολόγων, οἱ ὅποιοι προφανῶς ἐπηρεάζονται ἀπό ἑτεροδόξαι καί αίρετικές ὁμολογίες, πού δέχονται τήν «ἱερωσύ-

νη» τῶν γυναικῶν, νά ἐπαναφέρουν τόν ἀρχαῖον θεσμόν τῶν Διακονισσῶν ἐν τῇ πράξει τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς μας Ἐκκλησίας θεωρεῖται ἀκαιρος καί προδήλως δέν κινεῖται ὑπό ἀκραιφνῶς παραδοσιακῶν ἐλατηρίων.

Σεβόμεθα τόν ἀρχαῖον θεσμόν τῶν Διακονισσῶν τῶν πρωτοχριστιανικῶν αἰώνων, πού ὑφίστατο εἰς ἕνα ἱεροπρεπές πνευματικό κλίμα καί ὑπό αὐστηροῦς ὄρους, ἀλλά δυστυχῶς οἱ καιροὶ ἄλλαξαν. Τώρα, πού **παρεισέφρυσαν οἱ αίρετικές δοξασίες διά τήν «ἱερωσύνην» τῶν γυναικῶν**. Τώρα, πού παρατηροῦνται ἠθικά καί λοιπά σκάνδαλα εἰς τό σῶμα τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου. Τώρα, πού αὐξάνονται τά διαζύγια καί σέ ἱερατικά ἀνδρόγυνα καί σημειώνεται μία ἀνευ προηγουμένου ἠθική καί πνευματική κατάπτωση εἰς τās συγχρόνους κοινωνίας, εἶναι δυνατόν νά ἐξασφαλισθῇ σεμνή καί ἀσκανδάλιστος διακονία καί ἀναστροφή γυναικῶν ἐν τῷ Ἱερῷ Βήματι καί δὴ ἐν ὥρᾳ Θεῖας Λατρείας;

ε. Παρατηρεῖται, τελευταίως, μία αὐξησις τελέσεως **ἐσπερινῶν Θεῶν Λειτουργιῶν**, ὅπως τελοῦνται οἱ Ἐσπερινῆς Ἀκολουθίας τῶν Προηγιασμένων Τιμίων Δώρων, πού τελειώνουν πολὺ ἐνωρίτερα ἀπὸ τό μεσονύκτιο.

Ἡ Παράδοσις τῆς Ἁγίας μας Ἐκκλησίας διά μέν τήν Ἀκολουθίαν τῶν Προηγιασμένων Τιμίων Δώρων εἶναι νά γίνεται Ἐσπερινή. Ὅμως, κατ ἀκρίβειαν ὁ Θεῖος Λειτουργός καί οἱ πιστοί, πού θά κοινωνήσουν, θά πρέπει νά εἶναι νήστευτοι, ἄστοι καί ἄποτοι ἀπὸ τό προηγηθέν μεσονύκτιον καί ἐντεῦθεν. Κατ' οἰκονομίαν δέ εἰθιστοί νά τελῆται καί πρωινές ὥρες μετά τήν Ἀκολουθίαν τοῦ Ὁρθρου, τῶν Ὡρῶν καί τοῦ Ἐσπερινοῦ.

Προκειμένου **διά τήν τέλεσιν τῆς βραδυῆς Θεῖας Λειτουργίας ἢ Παράδοσις ὀρίζει νά γίνωνται βραδυνές ὥρες οἱ Ἀκολουθίες τοῦ Ἀποδείπνου μετὰ τῶν Χαιρετισμῶν, τοῦ Ἐσπερινοῦ καί τοῦ Ὁρθρου, ἐνῶ ἡ Θεῖα Λειτουργία νά ἀρχίζῃ μετὰ τό μεσονύκτιον** (ἢ τοῦλάχιστον, κατ οἰκονομίαν, νά ἀρχίζῃ ἡ Θεῖα Λειτουργία τῶν Πιστῶν τήν 12ην νυκτερινήν, μετὰ τήν τῶν Κατηχουμένων).

Ὅμως, μέ τά σημερινά δεδομένα, οὔτε ἡ ἀκριβῆς νηστεία πρό τῆς Ἐσπερινῆς Ἀκολουθίας τῶν Προηγιασμένων Τιμίων Δώρων τηρεῖται, κατά τά ὡς ἄνω, οὔτε φυλάσσειται ἡ ἐπιβαλλομένη νηστεία διά τήν Θεῖαν Λειτουργίαν, ὅταν αὐτή περατοῦται πολὺ ἐνωρίτερον τοῦ μεσονυκτίου.

Συνέχεια στή σελ. 29

Ἱερά ἀποδημία κληρικῶν καί λαϊκῶν χριστιανῶν τῆς Ἱ.Μ. Μάνης στά Κύθηρα

Τό διήμερον 22 & 23 Ἰουνίου 2023 πραγματοποιήθηκε ἱερά ἀποδημία τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Μάνης στό Παναγιοσκέπαστο νησί τῆς Μυρτιδιώτισσας. Μέλη τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου καί οἱ συνεργάτες τῆς Μητροπόλεως, 60 τόν ἀριθμό, μέ ἐπικεφαλῆς τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μάνης κ. Χρυσόστομο ἔφθασαν στά Κύθηρα.

Συγκεκριμένα, τo ἐσπέρας τῆς Πέμπτης 22 Ἰουνίου στήν Ἱερά Μονή Μυρτιδίων πραγματοποιήθηκε ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μάνης κ.Χρυσόστομου, ὁ ὁποῖος καί ὠμίλησε ἐπικαίρως, ἐν συντομία, γιά τήν Θεία Λατρεία.

Ὑστερα ἀπό σύντομο διάλειμμα στόν αὐτεῖο χῶρο τῆς Μονῆς, ὅπου προσφέρθηκαν κεράσματα καί ἀναψυκτικά πρὸς τούς παρευρισκομένους,

πραγματοποιήθηκε ἐντός τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Παναγίας μας τῆς Μυρτιδιωτίσσης ἡ κοινή Κληρικολαϊκή Σύναξις γιά τόν Ἱερό Κλῆρο καί τούς συνεργάτες καί τῶν δύο Ἱερῶν Μητροπόλεων Μάνης καί Κυθήρων & Ἀντικυθήρων.

Ἀρχικά, ὁ Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας κ. Σεραφεῖμ, ἀφοῦ καλωσόρισε τούς παρευρισκομένους, ἀνέπτυξε τήν εἰσήγησί του μέ θέμα: «Ἡ πνευματική ζωὴ τοῦ Ἱερέως καί τοῦ ὀρθοδόξου πιστοῦ», τό ὁποῖο ἀποτελοῦσαν ἐπτὰ κεφάλαια:

- Ὁ συνεχῆς προσωπικός πνευματικός κατάρτισμός.
- Ἡ ἀδιάλειπτος προσευχή καί ἡ πλουσία λειτουργική ζωῆ.
- Ἡ συχνή Θεία Μετάληψις τῶν Τιμίων Δώρων μέ μέθεξιν ψυχῆς.
- Ἡ ἐπιμελής μελέτη τῆς Θείας Γραφῆς καί τῶν Ἀγίων Πατέρων.
- Ἡ ἀφοσίωσις εἰς τήν ἱερατικήν διακονίαν

(ἀφορᾶ τόν Κληρικόν).

- Ἡ ἐφαρμογή τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ.
- Ἡ ἀπόκτησις ταπεινοῦ φρονήματος καί τοῦ χιτῶνος τῶν θείων ἀρετῶν.

Ἀκολούθησε ἡ εἰσήγησις τοῦ Ἱεροκήρυκος καί Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Μάνης Ἀρχιμ. π. Νήφωνος Καρολέμα μέ θέμα: «Ἐνα πνευματικό ὁδοιπορικό στό Περιβόλι τῆς Παναγίας».

‘Απόσπασμα τῆς ὁμιλίας αὐτῆς τοῦ π. Νήφω-νος δημοσιεύουμε ἀκολουθῶς. Ὁλόκληρες οἱ εἰσηγήσεις τοῦ Σεβ. Κυθῆρων καί τοῦ π. Νήφωνα δημοσιεύονται στήν ἰστοσελίδα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας.

«...Ἡ ζωὴ τῶν μοναχῶν περιστρέφεται γύρω ἀπό τήν ἐκκλησία καί τίς ἀκολουθίες. Τό πρόγραμμα τους εἶναι φτιαγμένο σύμφωνα μέ τή φράση: ἔργο εἶναι ἡ προσευχή καί πάρεργο ἡ ἐργασία.

Τό Ἅγιο Ὁρος ἀκολουθεῖ τήν Βυζαντινὴ ὥρα.

Ἡ βυζαντινὴ ὥρα εἶναι μιά παλιὰ μέθοδος μέτρη-σης τοῦ χρόνου πού εἶναι τώρα πλέον σχεδόν ἐξαφανισμένη. Ἡ ὥρα 0:00:00 ἀρχίζει καθημερι-νά μέ τό ἡλιοβασιλεμα. Λόγω ἐποχικῶν διακυ-μάνσεων τῆς διάρκειας μιᾶς ἡμέρας, ἡ ὥρα μηδέν μπορεῖ νά ποικίλει κατά ἀρκετές ὥρες καθ’ ὅλη τή διάρκεια τοῦ ἔτους.

Ξυπνοῦν 2 ἢ 3 τὰ μεσάνυχτα, δική μας ὥρα. Ὁ ταχθεῖς μοναχός χτυπᾷ τό τάλαντο γιά νά ξυπνήσουν οἱ μοναχοὶ νά ἐτοίμαστοῦν καί νά κατέ-

Συνέχεια στή σελ. 30

Συνέχεια ἀπό τήν σελ. 27

Ἐχει ἐπικρατήσει ἐσφαλμένως εἰς πολλούς ἡ ἀποψις καί ἡ πεποίθησις ὅτι, ἐφ’ ὅσον ἡ νέα ἐκκλη-σιαστική ἡμέρα ἀρχίζει μέ τήν Ἀκολουθίαν τοῦ Ἑσπερινοῦ, ἐπομένως, σύμφωνα μέ τήν γνώμη των, ἡμπορεῖ νά ἀκολουθήσῃ ἡ τέλεσις καί ἡ πε-ράτωσις τῆς Θείας Λειτουργίας πολὺ πρό τοῦ με-σονυκτίου. Ἀλλά αὐτό εἶναι σοβαρό λάθος. Μέ αὐτή τήν λογική θά πρέπει διά τήν Παρασκευήν νά νηστεύωμεν ἀπό τήν ὥραν τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς Πέ-μπτης καί ἡ νηστεία τῆς Παρασκευῆς νά τελειώνη τό ἀπόγευμα, ὅταν ἀρχίζῃ ὁ Ἑσπερινός τοῦ Σαβ-βάτου. Ὅπως ἡ νηστεία ἀρχίζει ἀπό τό ἕνα μεσο-νύκτιο μέχρι τό ἐπόμενο, ἔτσι καί ἡ ἀλλαγὴ τοῦ ἡμερονυκτίου ἀρχίζει ἀπό τὰ μεσάνυχτα τῆς μιᾶς ἡμέρας μέχρι τὰ μεσάνυχτα τῆς ἐπομένης. Καί ἐπομένως ἡ νυκτερινὴ Θεία Λειτουργία γίνεται καί

περατοῦται μετά τό μεσονύκτιον, πού ἔχουμε ἡμε-ρολογιακῶς τήν ἀλλαγὴν τῆς ἡμέρας.

Ἀκολούθησαν εἰσηγήσεις καταξιωμένων ὁμι-λητῶν, συζήτηση στρογγυλῆς τραπέζης, ἐνῶ ἡ Ἡ-μερίδα πλαισιώθηκε μέ ἐπίκαιρους ἐκκλησιαστι-κούς ὕμνους, πού ἀπέδωσε ἡ χορωδία τῶν μα-θητῶν τοῦ Σχολείου Ψαλτικῆς.

βουν στο καθολικό τήν κεντρική ἐκκλησία γιά νά ξεκινήσει τό μεσονυκτικό ὁ ὄρθρος καί ἡ Θεία Λειτουργία. Μετά τό τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας μεταβαίνουν στήν τράπεζα γιά τό κοινό γεῦμα. Ὅλοι οἱ μοναχοί γευματίζουν χωρίς νά μιλοῦν καί ἀκοῦν τόν ἀναγνώστη ὁ ὁποῖος διαβάζει

κάτι ψυχοφέλιμο. Ἐτσι, εὐλογεῖται ὁ χορηγός τῆς ὑλικῆς τροφῆς Θεός καί παράλληλα τρέφεται κι ὁ νοῦς μέ θεία νοήματα. Ἡ ὑλική πράξη ἀγιάζεται καί γίνεται πνευματικό γεγονός. Μετά τήν τράπεζα ὁ κάθε μοναχός πηγαίνει στήν ἐργασία του διακόνημα. Τό ἀπόγευμα περίπου 3 ὥρα χτυπᾶ ἡ καμπάνα γιά τόν ἑσπερινό. Μετά τόν ἑσπερινό ἔχει πάλι τράπεζα καί μετά τό ἀπόδειπνο (στό τέλος τοῦ ἀποδείπνου ὁ ἐφημέριος βγάζει τά ἅγια λείψανα γιά προσκύνηση). Μετά τό ἀπόδειπνο ὁ κάθε μοναχός ἀποσύρεται στό κελί του γιά τόν κανόνα του καί νά ξεκουραστεῖ. Αυτό γίνεται κάθε μέρα. Ὑπάρχουν ἡμέρες πού τελοῦνται ἀγρυπνίες γιά χάρη κάποιου ἁγίου (εἶναι σέ κάθε μοναστήρι καθιερωμένες πόσες ἀγρυπνίες θά γίνουν). Ἡ διάρκεια τους μπορεῖ νά διαρκέσει ἀπό 7 ἕως καί 12 ὥρες. Ἡ ἀγρυπνία π.χ.

πρός τιμή τοῦ ἁγίου τοῦ μοναστηριοῦ π.χ.: Σταυρονικήτα ἁγίου Νικολάου εἶναι 12 ὥρες 8-8 π.μ.

Βέβαια, λόγῳ τῶν ἐξαιρετικῶν ψαλτῶν καί τοῦ ὄλου «σκηνικοῦ» (πολυέλαιοι ἄναμα καί σβήσιμο) ὁ χρόνος περνᾶ καί δέν τόν καταλαβαίνεις (π.χ. ἀγρυπνία τοῦ ἁγίου Γεδεών στήν Ἱερά Μονή Καρακάλλου).

Σέ μέρες νηστείας Δευτέρα, Τετάρτη καί Παρασκευή ἔχει μία τράπεζα μετά τόν ἑσπερινό ἀλαδῆ.

Δέν τρῶνε κρέας γιά ἀσκήση ἀλλά μόνο ψάρι».

Τό πρῶν τῆς Παρασκευῆς 23 Ἰουνίου καί πάλι στήν Ἱερά Μονή Μυρτιδίων, πραγματοποιήθηκε Ἄρχιερατικό Συλλεῖτουργο ὑπό των ἰδίων Ἀρχιερέων, προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μάνης κ. Χρυσοστόμου, ὁ ὁποῖος εἰς τήν ὥραν τοῦ Κοινωνικοῦ ἐκήρυξε τόν Θεῖο Λόγο, ἀναφερόμενος στό ἦθος τῆς πρωτοχριστιανικῆς Ἐκκλησίας, ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐορτῆς τῆς τιμωμένης μάρτυρος Ἀγριππίνης (3ος αἰ.).

Στά πλαίσια τῆς ἱεράς αὐτῆς προσκυνηματικῆς ἀποδημίας, πραγματοποιήθηκε ἐπίσκεψη στήν Ἱερά Μονή Ὁσίου Θεοδώρου, ὅπου φυλάσσεται ἡ τιμία κᾶρα τοῦ Ἁγίου, στήν Ἱερά Μονή Ἁγίας Μόνης, καθώς καί στήν Ἱερά Μονή τῆς Ἁγίας Ὁσιοπαρθενομάρτυρος Ἐλέσης καί τόν Ἱερό Μητροπολιτικό Ναό Ἐσταυρωμένου Χριστοῦ Χώρας-Κυθήρων.

Ὁ ἅγιος Μάνης ἔχει ἐπισκεφθῆ καί κατά τό παρελθόν τόσο τό νησί τῶν Κυθήρων, ὅσο καί τῶν Ἀντικυθήρων, ἀνταποκρινόμενος πάντοτε μέ προθυμία καί ἀγάπη στήν πρόσκληση τοῦ Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μας, οἰκοδομώντας πνευματικά μέ τό κήρυγμα τοῦ Θείου Λόγου το ποῖμνιο τῆς Ἱεράς μας Μητροπόλεως.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κυθήρων καὶ Ἀντικυθήρων κ. Σεραφεὶμ ἀπὸ τοῦ Μαρτίου 2023 ἕως καὶ τοῦ Ἰουνίου τοῦ 2023 ἐλειτούργησε ἢ ἐχοροστάτησε σὲ Ἑσπερινούς, Ἀκολουθίες καὶ κατὰ περίπτωσιν ἐκήρυξε τὸν Θεῖον Λόγον εἰς τοὺς Ἱερούς Ναούς:

Ἰ.Μονὴν Παναγίας Μυρτιδιωτίσης: 1/3, 3/3, 5/3, 12/4, 16/4, 23/5,
 Ἰ.Ν. Ἁγίου Χαλαλᾶμπους-Φρατσίων: 1/3.
 Ἰ.Ν. Παναγίας Ἰλαριωτίσης-Ποταμοῦ: 2/3, 31/3, 13/4, 14/4, 20/4, 21/4, 9/6.
 Ἰ.Ν. Ἐσταυρωμένου Χριστοῦ-Χώρας: 3/3, 4/3, 5/3, 8/3, 17/3, 18/3, 19/3, 22/3, 25/3, 26/3, 31/3, 2/4, 9/4, 14/4, 15/4, 17/4, 30/4, 13/5, 27/5, 28/5, 1/6,
 Ἰ.Ν. Ἁγίου Μηνᾶ-Λογοθετιανῶν: 4/3, 21/4,
 Ἰ.Ν. Ἁγίου Γεωργίου-Ἄνω Λιβαδίου: 5/3,
 Ἰ.Ν. Ἁγίου Χαλαλᾶμπους-Μυλοποτάμου: 6/3, 14/4, 23/4.
 Ἰ.Ν. Ὁσίας Πελαγίας-Ἁγίας Πελαγίας: 7/3, 10/4,
 Ἰ.Ν. Παναγίας Δέσποινας-Καραβᾶ: 9/3, 18/3,
 Ἰ.Ν. Ἀναλήψεως Χριστοῦ-Ἀραχώβης: 12/3.
 Ἰ.Ν. Ἁγίας Τριάδος-Φριλιγκιανῶν: 16/3, 5/6.
 Ἰ.Ν. Παναγίας Ἐλεούσης-Φρατσίων: 17/3, 17/4, 18/4, 6/6.
 Ἰ.Ν. Μεταμορφώσεως Σωτῆρος-Ἀρωναδικῶν: 17/3.
 Ἰ.Ν. Ἐσταυρωμένου Χριστοῦ-Πιτσιανῶν: 19/3,
 Ἰ.Ν. Ἁγίου Νικολάου-Αὐλέμωνος: 20/3, 13/5,
 Ἰ.Ν. Ἁγίου Μηνᾶ-Διακοφτίου: 21/3.
 Ἰ.Ν. Ἁγίου Ἀντωνίου-Καστριανῶν: 23/3, 18/4, 19/4.
 Ἰ.Ν. Εὐαγγελισμοῦ Θεοτόκου-Λιανιανῶν: 24/3.
 Ἰ.Ν. Ἁγίας Τριάδος-Ἀλεξανδράδων: 25/3, 14/5, 4/6,
 Ἰ.Ν. Ἁγίου Ἀντωνίου-Δρυμῶνος: 26/3.
 Ἰ.Ν. Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν-Τραβασαριανῶν: 27/3.
 Ἰ. Μονὴν Ἁγίας Μόνης: 31/3, 9/4, 1/5, 30/5,
 Ἰ.Ν. Ἁγίου Μύρωνος-Ἀντικυθήρων: 1/4, 2/4, 22/4,
 Ἰ.Μ. Ὁσίου Θεοδώρου: 7/4, 11/5, 12/5.

Ἰ.Ν. Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου-Κοντολιανῶν: 8/4.
 Ἰ.Ν. Ἁγίου Γεωργίου-Καλησπεριανῶν: 8/4.
 Ἰ.Ν. Ἁγίου Χαλαλᾶμπους-Καραβᾶ: 10/4, 18/4, 19/4,
 Ἰ.Ν. Ἁγίας Ἐλέσης-Πούρκου: 11/4, 10/5,
 Ἰ.Ν. Παναγίας Κοντελετοῦς-Ἄνω Λιβαδίου: 11/4, 27/4, 28/4,
 Ἰ.Ν. Ἁγίου Νικήτα-Καλάμου: 12/4, 26/4, 27/4,
 Ἰ.Ν. Ἀναλήψεως τοῦ Χριστοῦ-Κάτω Λιβαδίου: 12/4, 25/4, 26/4, 24/5, 25/5.
 Ἰ.Ν. Ἁγίου Γεωργίου-Μητάτων: 13/4, 4/6,
 Ἰ.Ν. Ἁγίων Ἀναργύρων-Φατσαδικῶν: 15/4, 23/4, 24/4, 3/6.
 Ἰ.Ν. Τιμίου Προδρόμου-Στραποδίου: 16/4, 8/6.
 Ἰ.Ν. Ἁγίου Γεωργίου-Ἀντικυθήρων: 22/4, 23/4.
 Ἰ.Ν. Ἁγίου Γεωργίου-Καρβουνάδων: 24/4, 25/4.
 Ἰ.Ν. Ἁγίας Μαρίνης-Δρυμῶνος: 28/4, 29/4, 28/5.
 Ἰ.Ν. Ἁγίου Σπυρίδωνος-Καλοκαρινῶν: 30/4.
 Ἰ.Ν. Ἁγίου Ἀθανασίου-Πιτσινάδων: 2/5.
 Ἰ.Ν. Ἁγίας Εἰρήνης-Κατουνίου: 4/5, 5/5.
 Ἰ.Ν. Εὐαγγελιστρίας-Καρδίτσης: 6/5.
 Ἰ. Παρεκκλήσιον Ἁγίας Ταβιθά-Λεβαδείας: 7/5.
 Ἰ. Παρεκκλήσιον Ἁγίου Νικολάου-Ἀλώνων: 16/5.
 Ἰ.Ν. Ἁγίων Πάντων-Γουδιανῶν: 17/5, 11/6.
 Ἰ.Ν. Ἁγίου Νικολάου-Ἀντικυθήρων: 20/5.
 Ἰ.Ν. Ἁγίων Κωνίνου & Ἐλένης-Ἀντικυθήρων: 20/5, 21/5.
 Ἰ.Ν. Παναγίας Μυρτιδιωτίσης-Κάστρου Χώρας: 29/5.
 Ἰ.Ν. Παναγίας Ἐλεούσης-Χώρας: 2/6.
 Ἰ.Ν. Ἁγίας Τριάδος-Ἀραιῶν: 7/6.
 Ἰ.Ν. Παναγίας Ὁδηγητρίας-Καλάμου: 10/6.
 Ἰ.Ν. Ἁγίων Πάντων-Χώρας: 10/6.
 Ἰ.Ν. Ἁγίων Ἀποστόλων-Καρδίτσης: 18/6.
 Ἰ.Ν. Γενεσίου τοῦ Προδρόμου (Ἀγριολίες): 23/6.
 Ἰ.Ν. Ἁγίου Ἰωάννου Προδρόμου-Ντουριανῶν: 24/6.
 Ἰ.Ν. Ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου-Καφαλίου: 28/6.
 Ἰ.Ν. Ἁγίου Ἀποστόλου Πέτρου-Ἀραιῶν: 29/6.
 Ἰ. Παρεκκλήσιον Ἁγίου Ἀποστόλου Πέτρου-Καρβουνάδων: 30/6.

Προσκυνηματική έκδρομή «Κυθηραϊκού Συνδέσμου Ἀθηνῶν» στό Μαλαντρένι Ἀργολίδος

Τὴν Κυριακὴ 18 Ἰουνίου 2023 ἡ Πρόεδρος, τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο καὶ τὰ Μέλη τοῦ Κυθηραϊκοῦ Συνδέσμου Ἀθηνῶν, πραγματοποιοῦσαν προσκυνηματικὴ ἐκδρομὴ στό Μαλαντρένι Ἀργολίδος. Συγκεκριμένα, ἐπισκέφθηκαν τὸν περικαλλὴ Ἱερό Ναό τῆς Παναγίας Μυρτιδιωτίσ-

σης, ὅπου καὶ παρευρέθηκαν στή Θεία Λειτουργία. Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς Θείας Λειτουργίας πραγματοποιήθηκε ἐπίσημη ὑποδοχὴ ἀντιγράφου τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνας τῆς Μυρτιδιωτίσσης, ἐνῶ ἀκολούθησε ἀρτοκλασία μὲ τσιριγώτικους ἄρτους.

Τὴν Ἱερά Εἰκόνα ἀπ' τὰ Κύθηρα δῶρισε ὁ Κυθηραϊκὸς Σύνδεσμος Ἀθηνῶν, ἡ ὅποια καὶ θὰ παραμείνει εἰς τὸ διηλεκές, καθὼς ὁ Ναός στερεῖτο εἰκονίσματος μὲ τὴν χαρακτηριστικὴ μορφή τῆς Μυρτιδιωτίσσης.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς Θείας Λειτουργίας στό προαύλιο χώρο τοῦ Ναοῦ καὶ συγκεκριμένα διπλα στό Ἱερό Προσκυνητᾶρι τῆς Παναγίας ὁ Ἱερέας π. Ζαχαρίας Τσακίρης μαζί μὲ τὴν Πρόεδρο κα Βασιλικὴ Σαμίου, πραγματοποιοῦσαν τὴν δεντροφύτευση μιᾶς μυρτιάς προερχομένης ἀπ' τὴν περιοχὴ τῶν Μυρτιδιῶν Κυθήρων. Πρόκειται γιὰ μίαν ἄκρως συμβολικὴ καὶ συγκινητικὴ πράξη, ἡ ὅποια ἀποδεικνύει τοὺς δεσμούς, ποὺ συνδέουν τὸ Μαλαντρένι Ἀργολίδος μὲ τὸ Παναγιόσκεπαστο νησί τῶν Κυθήρων.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

«ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΑ»

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΥΘΗΡΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ
ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΥΘΗΡΩΝ κ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ
ΔΑΠΑΝΑΙΣ ΔΕ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΗΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ:

Πρωτοπρ. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος, Γ.Α.Ε.
Ἰωάννα Καραβοκύρη, Θεολόγος

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΕΩΣ: ΔΟΜΗ Ο.Ε. 210 9310605

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ:

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΥΘΗΡΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ,
ΚΥΘΗΡΑ 80 100

Τηλ.: 27360 31281, 31202 Fax: 27360 31202

E-mail: imkythiron@imkythiron.gr

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ